Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 16. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 27-го СІЧНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 27, 1956. No. 16. VOL. LXIII.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДТРИМУЄ ПОЛІТИЧНІ АМБІЦІЇ НІКСОНА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на другій пресовій конференції після своєї недуги дав велику підтримку віце-президентові Ричардові М. Ніксонові в його політичній кар'єрі і противився тому, щоб головного суддю Найвищого Суду ЗДА Ірла Воррена втягнати до політики і змушувати його бути республіканським кандидатом на президента. Щодо себе, то Президент відмовився виявити, чи буде поновно кандидувати в цьогорічних виборах. Айзенгавер сказав, що не може нічого сказати про політичні пляни Ніксона, якого дуже цінить і шанує, поки не порозуміється з ним в цій справі. Президент заявив, що це було б не добре втягати до активної політики головного суддю Воррена, бо воно викликало б „замішання між політикою і Найвищим Судом". Президент був в доброму гуморі і часто жартував та сміявся, але він став поважним, коли почав говорити 224 журналістам про свою кандидатуру. Айзенгавер не дав відповіді на запит про свої пляни, але заявив, що не буде вже довго „вагатися" в цій справі. Ця справа відноситься не тільки до його особи, бо він мусить вирішити її не тільки з огляду на свою особу, але також з огляду на те, чи зможе під час поновної кандидатури з повним успіхом виконувати свої обов'язки. Президент виявив, що проситиме своїх лікарів, щоб між 10 і 15 лютого ствердили, як представляється стан його здоров'я, щоб він міг після того поїхати на південь на другий відпочинок. Ці лікарські оглядини ствердять, який вплив на стан здоров'я Президента має відновлення його повної праці, що він зробив 8 січня цього року, коли вернувся з відпочинку в Кі Весті на Флориді. Тоді Президент зможе вирішити справу своєї поновної кандидатури. Айзенгавер заперечив поширювану вістку, що його родина, це значить дружина і син майор Джан Айзенгавер, противляться його поновній кандидатурі. Але він заперечив вістку, що мовляв, він буде ще раз кандидувати, бо „дуже нудився", коли відпочивав після недуги на фармі в Ґеттисбургу, Па. Президент заявив, що він тоді порядкував книжки, читав, малював, оглядав свої тварини, які дуже любить, і робив багато інших речей, не думаючи навіть про нудьгу. Щодо Крайової Республіканської Конвенції в Сан Франсіско в серпні цього літа, то Презикент заявив, що не буде висувати свого кандидата, бо він є прихильником „відкритої" номінаційної конвенції. Щодо віце-президента Ніксона, то Айзенгавер два рази говорив про нього на цій пресовій конференції. Раз тоді, коли відповідав на запит, кого він схоче взяти на кандидата на віце-президента, коли б сам кандидував, а другий раз при кінці конференції, відповідаючи на запит, чи буде конферувати з віце-президентом про політичні пляни. Президент заявив, що буде конферувати з Ніксоном без огляду на те, як вирішить справу своєї власної кандидатури, бо має для віце-президента „подив, пошану і велику прихильність". „Ніколи ще не було такого віце-президента, який брав би таку велику участь в урядових працях. Він був присутній на всіх важливіших зборах, відвідав численні держави в світі, де здобув прихильність народів".

УСМІХАЮЧИСЬ, ЗАЯВЛЯЄ ПРЕЗИДЕНТ НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ...

...що ні його дружина, ні ніхто з членів його родини не висловлюються проти того, щоб він знову кандидував на Президента З. Д. А.

Фльота має електронічні ракети для поборювання наземних військ

Ню Йорк, Н. И. — Артилерійне Бюро Фльоти повідомляє, що фльота має новосконструйовані ракети, які, керовані електронічним приладом з корабля, можуть нищити ворожі наземні війська на узбережжях. „Електромеханічний мозок" збудувала Інструментова Фордова Компанія в Лонґ Айленд Сіті, Квінс, Ню Йорк. Ці ракети заінстальовані на кораблі „Карронейд", завданням якого є нищити ворога на землі. Цей корабель подібний до кружляка, і має на покладі вісім гармат, з яких можна вистрелювати ці ракети. Сила вогню цього корабля в три рази більша від сили вогню нищильника і в два рази більша від сили кораблів типу ЛСМР, яких вживали під час другої світової війни для інвазії теренів, які зайняв ворог.

Проєкт збільшення військових резерв здобуває прихильність Конґресу

Вашинґтон. — Голова Конґресової Підкомісії Збройних Сил конґресмен Овертон Брукс заявив у своєму звіті для голови Комісії Збройних Сил конґресмена Карла Винсона, що новий урядовий законопроєкт здобуває щораз більшу прихильність в Конґресі, хоч праця над цим проєктом поступає вперед дуже повільно. Конґресмен Брукс сказав, що треба ще кількох місяців, щоб можна було зредаґувати цей законопроєкт і запропонувати його повній Палаті Репрезентантів. Згідно з новим урядовим законопроєктом можна буде кожного року покликати до служби в резерві, яка триватиме повні шість місяців, 100,000 юнаків. Крім цього ці резервісти доповнювали б свій вишкіл впродовж сімох років і шістьох місяців наприкінці кожного тижня.

● **Сенатор Джан Дж. Віллямс** домагається слідства, щоб ствердити, що деякі адвокати не хочуть платити федеральних прибуткових податків. Сен. Віллямс викрив, що дев'ять адвокатів з району Филаделфія - Вілмінґтон вже кілька років не платять жадних податків.

● **У 1955 році** американці видали на життєве забезпечення 47 мільярдів долярів. Цього року на цю саму ціль мають видати громадяни ЗДА 54 мільярди долярів.

● **Посадник Торонта** Натан Філіпс заявив, що це місто до 1980 року подвоїть своє населення, яке тоді становитиме 2,800,000 осіб.

МОЛОТОВ, ЖУКОВ І КОНЄВ ОЧОЛЮЮТЬ МІЛІТАРНУ МАНІФЕСТАЦІЮ СОВЄТСЬКОГО БЛЬОКУ У ПРАЗІ

Прага. — На конференцію т. зв. Політичного Дорадчого Комітету, що його створили держави совєтського бльоку в травні мин. року, підписуючи Варшавський мілітарний пакт, прибули спеціяльними літаками з Москви совєтська делеґація, очолювана міністром закордонних справ. В. Молотовим, міністром оборони маршалом Г. Жуковим і командантом збройних сил совєтського бльоку маршалом І. Конєвим. Водночас прибули на цю ж конференцію, що починається в п'ятницю цього тижня, делеґації сателітських держав Східньої Німеччини, Польщі, Чехословаччини, Болгарії, Угорщини, Румунії й Альбанії. Чехословаччину репрезентують на нарадах „Політичного Дорадчого Комітету" міністер закордонних справ Вацлав Давід і міністер оборони ген. Алексей Чепічка. Східньо-німецьку делеґацію очолюють Вальтер Ульбріхт, перший заступник прем'єра і перший секретар східньо - німецької комуністичної партії та міністер оборони Віллі Стопг. — Прибула до Праги вже теж делеґація комуністичного Китаю під проводом маршала Чу Теґа, заступника голови пейпінґського уряду і Ніча Юнґ-чена, заступника голови червоно-китайської ради оборони. Вони візьмуть участь у нарадах, як обсерватори. В політичних колах думають, що головною темою конференції в Празі буде влучення проклямованої східньо-німецької армії до збройних сил Варшавського пакту. Сподіваються також, що на цих нарадах виступить Молотов із пропозицією европейського пакту безпеки, який охоплював би і західні держави і країни совєтського бльоку.

Хрущов ударяє знову в „миролюбну" нуту

Москва. — Нікіта Хрущов переконався на минулорічній липневій конференції в Женеві, що президент Айзенгавер і інші американські керівники щиро прагнуть миру, — таке заявив сам Хрущов нюйоркському адвокатові Маршаллові МекДаффі, який перевів з Хрущовим тригодинну розмову. Нікіта Хрущов прийняв на цій зустрічі з американським адвокатом узагалі дуже „примирливий тон" — підкреслюють американські газети. Він критикував недавню статтю в „Лайфі", що хвалила політику Доллеса доводити мир „над грань війни", але тут же зараз з задоволенням звернув увагу, що президент Айзенгавер цієї статті не читав. Совєтські головачі — казав Хрущов — мають велике довір'я до президента Айзенгавера з часів військової співпраці за останньої війни й тому, що Президент, мовляв, „завжди дотримує свого слова". МекДаффі вперше пізнав Хрущова в Україні в 1946 році, коли він, нюйоркський адвокат, очолював американську допомогову місію, а Хрущов був там партійним секретарем. Коли совєтська амбасада у Вашинґтоні відмовилась видати МекДаффі візу до СССР в 1953 році, то МекДаффі депешував до Хрущова і той відворотно доручив видати йому візу. Тоді він їздив до СССР, як турист, а після повороту видав книжку про свої враження. Тепер поїхав туди, як відпоручник американської фірми „Експресс Компані" для налагодження туристичного руху. У розмові з Хрущовим МекДаффі між ін. заторкнув справу забоpонювання совєтським дружинам американських громадян виїздити з СССР і лучитися з своїми чоловіками. Хрущов заявив, що він не бачить причини, чому леґально подружені з чужинцями совєтські жінки, якщо хочуть виїхати, не могли б зробити це, і просив дати йому виказ таких конкретних випадків. МекДаффі назвав два прізвища — Івана Сенюти з Ню Пальц, Н. И., і Вільяма Ґавцуса з Ок Лавн, Ілл., які не можуть добитися приїзду до ЗДА своїх дружин і дітей з СССР. МекДаффі заторкнув теж недавню заяву маршала Чуйкова про перевагу СССР над ЗДА у водневій зброї. Хрущов пояснив, що Чуйков склав цю заяву у відповіді на попередні заяви про силу американської зброї, зложені адміралом Радфордом. — В такому самому „приязному" і „мировому" тоні Хрущов розмовляв з представником лондонського часопису „Нюз оф ди Ворлд".

БУЛҐАНІН ПРИСЛАВ ПРЕЗИДЕНТОВІ ЛИСТА З „МИРОВИМИ" ПРОПОЗИЦІЯМИ

Вашинґтон. — Совєтський прем'єр Ніколай Булґанін прислов 25 ц. м. през. Айзенгаверові листа, в якому подає „деякі ідеї у користь світового миру". Того листа совєтський амбасадор Георгій Зарубін приніс президентові Айзенгаверові і відчитав його московською мовою, після чого приявний перекладач переклав його негайно на англійську мову. Вся авдієнція Зарубіна у Президента тривала 15 хвилин. Під час цієї авдієнції приявний був також державний секретар Доллес. В кілька хвилин після від'їзду Зарубіна пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті відчитав скликаним журналістам таке офіційне повідомлення: „Після Женевської конференції Президент і прем'єр Булґанін з перервами обмінювались листами. Совєтський амбасадор доручив сьогодні вранці приязного листа, в якому є деякі ідеї, щодо яких прем'єр просив Президента, щоб він перестудіював їх в інтересах закріплення світового миру". Гаґерті відмовився щонебудь додати до того короткого повідомлення та заявив, що „покищо" лист Булґаніна не буде оприлюднений. Так само сам Зарубін на всі запити журналістів подорозі з кімнати Президента до свого авта відповів „ні", за вийнятком одного „так", яким потвердив, що він приніс був листа від Булґаніна. На запит журналістів, в якому стані здоров'я він знайшов Президента, Зарубін відповів: „У дуже доброму" і це був єдиний момент — підкреслюють журналісти — коли на його похмурому обличчі появилась усмішка. Ця усмішка відразу щесла, коли журналіст запитав його, чи правдиві поголоски про важку недугу Булґаніна. Зарубін на це взагалі нічого не відповів, а швиденько всів до авта і від'їхав. На тему змісту Булґанінових пропозицій кружляли між вашинґтонськими журналістами поголоски — повідомляє американська преса — що Булґанін пропонує, щоб Америка приєдналась до резолюцій минулорічної Бандунґської конференції про осудження колоніялізму, заборону ядрової зброї і т. д. Булґанін буцімто запропонував теж зібратись на нову конференцію голів урядів великодержав. Булґанін нібито заявив про свою вірність „духові Женеви" та запропонував „скріпити" того духа. Невідомо, чи ці газетні вістки про зміст Булґанінового листа правдиві, чи є тільки гіпотечними здогадами.

Французькі комуністи настоюють на „народному фронті"

Париж. — Жак Дікльо, голова фракції комуністів у французькому парляменті, яка нараховує 151 членів, заявив президентові Франції Коті, що ця найчисленніша у новому французькому парляменті партія настоює, щоб новий уряд був урядом „народного фронту" і складався з соціялістів, соціял-радикалів групи Мендес-Франса та комуністів, під головуванням соціялістів. Жак Дікльо висловив „жаль", що лідери згаданих двох центро-лівих партій, Мендес-Франс і Молле, не хочуть ввійти у формальні переговори з комуністами, але водночас висловив „надію", що до такого „народного фронту" з участю комуністів мусить прийти. Молле, який має стати найближчим прем'єром, заявив, що не піддасться комуністичному шантажеві, але інші французькі політики передбачують, що коли Молле буде користати з комуністичних голосів, то він фактично узалежнить себе від них і йтиме їм на руку, хоч і без формального бльоку. През. Коті продовжує наради з партійними лідерами.

Президент проти партійництва в закордонній політиці

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер закликає конґресменів і сенаторів до того, щоб не доводили до партійництва в ділянці закордонної політики. Президент заявив, що це не значить, щоб не можна було критикувати способів, як здійснюється закордонна політика нашої країни, і в тому Айзенгавер зайняв те саме становище, яке недавно виявив голова Сенатської Комісії Закордонних Справ демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж. Президент домагається, щоб Конґрес прийняв урядовий законопроєкт про довготермінову допомогу закордонним країнам. Президент домагається також, щоб Конґрес прийняв видатки на допомогу закордонові суму в висоті 4,900,000,000 долярів, бо частина цієї суми призначена на видатки в найближчих роках, щоб можна було поробити довготермінові замовлення.

Республіканці зібрали на вибори 5 мільйонів долярів

Вашинґтон. Голова Республіканського Крайового Комітету Лiонард В. Голл і скарбник того комітету Дж. Кліфорд Фолджер повідомили президента Айзенгавера, що під час прийнять „Привіт Айзенгаверові", які відбулися при кінці минулого тижня, на виборчу кампанію зібрано 5,000,000 долярів. Але Голл не міг сказати журналістам, чи ті гроші будуть зужиті на виборчу кампанію за перевибір Айзенгавера, бо на конференції з Президентом не порушувано справи поновної кандидатури Айзенгавера. Голл сказав від себе, що, згідно з його переконанням, Президент таки буде кандидувати, якщо лікарі ствердять, що його стан здоров'я на це дозволяє. Голл сказав, що не знає, коли Президент складе заяву в справі своєї кандидатури. Це на думку Голла, може статися аж на початку березня. Але сенатор Вільям Ф. Новленд заявив, що Президент повинен заявитися в справі поновної кандидатури вже в половині лютого.

Українці в Торонті відзначають 22 січня

Торонто, Канада.—Торонтські щоденники з понеділка 23-го січня „Ди Телеґрам", „Ди Ґловб енд Мейл" і „Торонто Дейлі Стар" подали повідомлення зі світлинами про те, що в неділю 22-го січня відбулася в тому місті врочистість відзначення 38-их роковин Самостійности й Соборности України. Свято 22 січня відбулося в залі „Массей Голл" і на ньому було присутніх 2,500 осіб. Головним промовцем на Святі Самостійности й Соборности України був сенатор Василь Вал, який підкреслив той факт, що „український нарід був першою жертвою російського комуністичного імперіялізму". Промовець закликав підтримувати Канаду, цю твердиню демократизму і твердиню проти панування тиранів 20-го віку. На зборах із привітальними промовами виступали посадник Філліпс, радний Іван Кучерепа, посол Іван Яремко, посол Доналд Каррік та посол Чарлз Генрі. Ввечорі того самого дня відбувся бенкет в приміщеннях готелю „Король Едвард", в якому взяли участь 100 делеґатів від 20-ох місцевих організацій. На бенкеті сен. Вал заявив, що, на його думку, найменування його сенатором —це не відзначення його особи, а вшанування 400,000 українців, які живуть в Канаді. Головою обох комітетів, які займалися цими імпрезами, був голова Українського Канадійського Комітету в Торонті — Данило Штокало.

Відновлюється Балканський пакт

Беоґрад. — Юґославія, Греція і Туреччина погодились, щоб зараз після грецьких виборів до парляменту, які мають відбутись 19-го лютого ц. р., зібрались на конференцію міністри закордонних справ названих трьох балканських країн. Таким чином мав би обновитись Балканський договір, який завмер з двох причин: після юґославсько-совєтського наближення і після грецько-турецького прохолодження взаємин у зв'язку зі справою Кипру та протигрецьких заворушень в Туреччині. Греція заявила була, що вона не прийматиме участи в нарадах разом із представником Туреччини, поки Туреччина маніфестує свою ворожість до Греції, але тепер Греція ствердила, що Туреччина дала задовільні докази своєї прихильности своїми заходами проти антигрецьких демонстрантів. Американські часописи звертають увагу, що сама Юґославія дбає за те, щоб не зірвати Балканського пакту, який в'яже її посередньо, через Грецію і Туреччину, з НАТО. Вона, очевидячки, не хоче викликати враження, що остаточно пориває зв'язки з Заходом.

„Світовий уряд — це помилка, яка може коштувати волю ЗДА"

Ню Йорк, Н. И. — Провідник республіканської меншости в Сенаті, сен. Вільям Ф. Новленд, промовляючи на жіночих зборах в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку, сказав, що „світовий уряд — це була б велика помилка, яка могла б коштувати волю нашої країни". — Винахід атомової і водневої бомби, сказав сенатор, спричинив те, що деякі люди почали вірити, що мир у світі залежить від того, чи вдасться зорганізувати в якійсь формі світову державу. Сенатор Новленд заявив, що ЗДА не можуть приєднатися до такої світової державної організації, до якої належали б і Совєти, бо тоді ЗДА втратили б свою волю. Коли б ЗДА були членом якоїсь світової держави, тоді треба було б змінити конституційну структуру нашого уряду, і внаслідок цього громадяни ЗДА перестали б бути вільними людьми, якими є тепер.

В АМЕРИЦІ

● **В лютому мають** покликати 6,000 рекрутів до армії, а в березні — 6,000 до армії і 10,000 до фльоти.

● **Комісар поліції** в Ню Йорку С. П. Кеннеді підвищив до ранґи детектива поліциста Лія Е. Мелоя, який заарештував іншого поліциста, що з кількома бандитами пограбував у готелі людей. Відтепер Мелой діставатиме річну платню в сумі 4,215 долярів, замість 4,000.

● **У Вільямсоні,** Вест Вірджінія, в залізничій катастрофі згинув машиніст, а 30 пасажирів і кілька осіб залізничої обслуги були поранені. Льокомотив вийшов з рейок і потягнув за собою вагони.

● **„Ню Йорк Таймс"** з 24-го січня надрукував довшу статтю під заголовком „Український м'ясар пропонує ковбасу", в якій дуже прихильно говориться про м'ясні вироби Платона Стасюка, крамниця якого знаходиться при Другій евеню коло 7-ої вулиці.

● **Дворічна дівчинка** Вікі Дейвіс із Маршаллтавну, Айова лежить у шпиталі вже з нормальною температурою 100 ступнів. Коли її привезли до шпиталю, вона мала температуру лише 60 ступнів, бо злочинець, який її збезчестив, залишив двері кімнати відкриті, і жертва його злочину зовсім захолола.

● **Сенатор Естес Кіфовер** вніс законопроєкт, який касує обмеження прав адоптованих дітей при їх переїзді з одного стейту до іншого. Тепер такі діти не мають навіть тої федеральної опіки, з якої користають продавані старі авта.

Національно - китайський представник ОН промовлятиме на З'їзді ДОБРУС-у

Ню Йорк. — Д-р Т. Тсіянґ, національно - китайський представник в Об'єднаних Націях, прийняв запрошення та виступить з промовою на бенкеті Демократичного Об'єднання Бувших Репресованих Українців з-під Совєтів, що відбудеться в найближчу суботу, 28-го січня, в залях готелю МекАлпін о год. 7-ій ввечорі, з нагоди Четвертого З'їзду цієї організації. Д-р Тсіянґ відомий із своїх рішучих виступів та своєї принципової політики проти московського комунізму. Крім д-ра Тсіянча, свою участь та свої виступи на згаданому бенкеті зголосили вже відомі американські приятелі українського визволення б. конґресмен Чарлз Керстен та комішенер Едвард О'Коннор, як теж інші американські й українські діячі. Товстмастром бенкету буде адв. Михайло Пізнак. Аранжери з'їзду і бенкету сподіваються більшої участи громадян у цих імпрезах.

Американсько-китайські розмови в Женеві напередодні розбиття

Женева. — В середу 25 ц. м. відбулась знову зустріч американського амбасадора з Праги Джонсона з комуно-китайським амбасадором з Варшави Ванґ Пінґ-наном, а єдиним вислідом тригодинної наради було повідомлення, що вони призначили наступну свою зустріч на день 3-го лютого. У дипломатичних колах в Женеві панує погляд, що китайські комуністи, які в останньому часі видали широкий комунікат з обвинуваченням Америки у злобному затягуванні поверх піврічних переговорів, швидко зірвуть ті переговори. Насправді, то китайські комуністи досі не виконали взаємного порозуміння про право американців виїхати з Китаю, тоді, коли, навпаки, китайці і ЗДА мають повну свободу виїхати, якщо захочуть, до Китаю. В комуністичному Китаї все ще 13 американців перебувають у в'язницях. Китайські комуністи хочуть доконче добитися згоди на конференцію між міністрами закордонних справ, бо така конференція потрібна їм для збільшення їх престижу в очах всіх азійських народів і наблизила б їх до прийняття до Об'єднаних Націй. З американського боку заявлено, що не вважаючи на всі комуно - китайські провокації Америка не зірве Женевських розмов на амбасадорському рівні, сподіваючись таки добути звільнення всіх американців з Китаю.

В СВІТІ

● **Західня Німеччина** не буде продукувати зброї — вирішили німецькі промисловці разом із міністрами фінансів та економіки. Німці прийшли до переконання, що переставлення навіть частини мирного промислу на зброєний промисл зменшить продукцію ужиткових предметів і відіб'ється некорисно на житьовому стандарті населення. Тому уряд рішив замовити в інших країнах зброї на $600 мільйонів.

● **Московська „Правда"** знову розгнівалась на пропаґандивні бальончики Комітету Вільної Европи, що їх та організація масово випускає на Чехословаччину. „Правда" називає це втручанням у внутрішні справи ЧСР і обвинувачує в цьому Америку, яка, мовляв, фінансує ту організацію, і Західню Німеччину, як терен її діяння.

● **Селвайн Ллойд,** англійський міністер закордонних справ, рішуче відкинув внесення англійських соціялістів, щоб Англія звернулась до СССР, ЗДА і Франції з пропозицією спільно „розв'язати" ізраїльсько - арабський конфлікт. Англійський міністер заявив, що Совєтам залежить не на злагідненні, а власне на разпалюванні конфлікту на Середньому Сході.

● **У столиці Пакістану,** Карачі, влаштовано парадне прийняття вдови по засновникові китайської республіки, Сун Ятсені, яка прибула туди на чолі цілої делеґації, як чільна політична фіґура комуністичного Китаю. Пакістан, який є союзником ЗДА, заздрить „невтралістам" Індії і Єгиптові, що беруть гроші та амуніцію і від Америки і від СССР.

● **Королева Ірану, Сорая,** дружина шаха Рези Палеві, поїде з своїм чоловіком з офіційними відвідинами до СССР, щоб, скориставшись із цієї нагоди, порадитись у київського лікаря, проф. Федора Коришевського у справі свого материнства. Хоч 23-річна Сорая вже п'ять років замужем, але вона не має дітей, і це ускладнює справу наслідства престолу в Ірані. Вона радилася вже в цій справі у визначних лікарів жіночих недуг в Льозанні, Римі, Парижі, Відні, Гамбурґґу, Лондоні й Америці. Тепер совєтський посол в Теґерані подав надію королівській парі, що в Совєтах є чародії, які допоможуть їй в цій драстичній справі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МНОГОБІЧНА ПРОБЛЕМА

Кожна проблема, яка триває довший час, втрачає поступово свою актуальність, без уваги на її важливість. У сьогоднішній міжнародній ситуації рідко яка подія може схвилювати публічну опінію. Наша ґенерація, яка пережила ряд малих та великих воєн і багато всіляких революцій не тільки в політиці, але й в інших галузях життя, яка десять років живе в атмосфері „холодної війни", — вже мала багато нагод, щоб „призвичаїтись" до всього. Людина — кажуть — як „втягнеться", то й смолу буде пити.

Нічого дивного, що в таких обставинах і в такій атмосфері справа з-підсовєтських утікачів в Західній Европі сьогодні вже цілком „нормальна", нікого не хвилює і мало кого цікавить. Тим часом, це є направду многобічна проблема великої ваги, недоцінювання якої може мати фатальні наслідки не тільки для багатьох тисяч живих людських істот, але й для всього великого комплексу теперішньої міжнародньої політики.

З важливости цієї проблеми здають собі справу большевики. Вони здавали собі з цього справу від самого початку виникнення цієї проблеми і включили її у свою, можна б сказати, найвищу політику. Окрема клявзуля про т. зв. репатріяцію переміщених осіб у Ялтинському договорі, макабрична практика „репатріяції" в перших повоєнних роках, опісля ловля „переміщених осіб" большевицькими аґентами на вулицях західньо-европейських міст, „16-ий пункт" про „сприяння репатріяції" в совєтсько-австрійському договорі та подібні намагання в совєтських переговорах і договорах із Західньою Німеччиною — все це аж до теперішньої пропаґанди „за возвращеніє на родіну", разом із повсякчас герметично замкненими совєтськими кордонами, заораними та підмінованими зонами і армією прикордонної сторожі, що має стримувати совєтських рабів від „скоків на волю", є доказом того, яку величезну увагу приділяє Москва проблемі втікачів.

Тим часом Захід початково поробив багато політичних помилок у цій же справі, і ці помилки ще довго будуть мститись, не зважаючи на те, що Захід рівночасно виявив так багато гуманітарного зрозуміння і дбайливости до тих втікачів. Очевидно, що з часом також і Захід, зокрема Америка, збагнув усю ширину проблематики втікачів і почав відповідно до неї ставитись, але для західньої публічної опінії ця справа почала тим часом „буденніти", і з цього знову намагаються скористати большевики.

На цю справу звертає увагу „Н. И. Таймс" у редакційній статті в числі з 25-го січня ц. р. Він пригадує публіці, з одного боку, теперішню підступну совєтську акцію „за возвращеніє на родіну", а з другого — вказує на людський обов'язок та політичну необхідність протиставитись цій акції активною програмою допомоги втікачам та опіки над ними. Саме в боротьбі за — можна б сказати — душі й тіла втікачів добачає цитований щоденник характеристику доби, а від висліду цієї боротьби не в малій мірі узалежнює й вислід теперішніх ґльобальних змагань між вільним Заходом та рабовласницькою Москвою.

Очевидно, що в таких міркуваннях приходить нам на думку роля нашої американсько-української спільноти в цій важливій, многобічній проблемі і в міжнародних намаганнях розв'язати її в найкращому інтересі заінтересованих людей та вільного світу. Саме в цій ділянці американські українці можуть і мають чим похвалитись, без небезпеки допуститись нескромности. Наша спільнота від самого початку виникнення цієї проблеми зайняла до неї найправильніше і найактивніше становище. Підготовлювана ювілейна книга Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що появиться з нагоди минулого вже рік тому 10-річчя існування і праці цієї нашої харитативно-допомогової централі, як і в першу чергу видні на кожному кроці результати оборонної, допомогової та переселенчої акції американських українців на користь скитальців — виставляють нам найкраще свідоцтво.

Проте, проблема втікачів ще ані не розв'язана, ані не закінчена. Тому й ми не можемо задовольнятись виконаним та досягненим, але мусимо цей наш світлий рекорд продовжувати новими зусиллями й новими пожертвами, як і дальшим закріпленням та розбудовою ЗУАДКомітету, нашої допомогово-харитативної централі, вартість якої є така сама многобічна, як і проблема втікачів, якою ця організація займається.

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ ІДЕНА

За тиждень перед приїздом англійського прем'єра Антоні Ідена до Вашингтону на наради з американським урядом в міжнародних справах, що однаково близько цікавлять і заторкують ці обидві великодержави, московська „Правда" у довгій статті її редактора Юрія Павлова „передбачала" невдачу вашингтонських розмов. Це клясичний приклад для Ґетівського вислову про бажання, яке є „батьком думки". Задушевною мрією Москви є, щоб посварились Лондон і Вашингтон ,дві англомовні великодержави, які від перших днів приходу до влади большевиків, раз-у-раз черґуються в їх клясифікації, як „ворог ч. 1" чи „ворог ч. 2" — але тими двома найпершими і найбільшими ворогами не переставали ніколи бути в їх очах, мабуть, і тоді, коли ЗДА й Англія рятували Москву від неминучої загибелі у другій світовій війні, і тоді, коли большевицькі головачі деклямували про „Женевського духа" та співіснування. Є в оцьому підкреслюванні й роздуванні Москвою англо-американських розбіжностей та в цьому категоричному її висновку, що ті розбіжності „мусять" привести до поглиблення, а не засипання прірви між Англією і ЗДА, є в усьому цьому гаморі джерело великої потіхи для Заходу: хоч не треба легковажити собі совєтської сили, проте неможливо ставитись до неї аж надто поважно, коли совєтські керівники, при всій спритності своєї дипломатії і всіх своїх спорадичних успіхах, є такі короткозорі й так кепсько оцінюють західні відносини.

Бо, очевидна річ, і в Англії і в Америці не тільки відповідальні державні мужі, але навіть високошкільна молодь і широка публіка дуже добре знають, що союз цих двох країн — це наріжний камінь усієї оборонної системи Заходу. Цей союз перетривав дві виграні світові війни і дві великі політичні програми у висліді тих воєн. І як після Версальського трактату, продиктованого Клемансо, так само й після Ялтинської та Потсдамської конференцій і їх *безпосередніх та посередніх* наслідків в обох столицях запанувала ясна й незатемнена ніяким другорядним непорозумінням політична доктрина, що тільки у спільному зусиллі можна направити зло і бодай дещо скореґувати кепську ситуацію, витворену названими договорами.

Очевидно, що між Англією і З'єдиненими Державами ніколи не було 100-відсоткової згоди в усіх справах, бо її не буває між двома навіть найбільшими міждержавними союзниками. Кожна країна має власні інтереси, які не всилі покриватись цілком з інтересами країни другої, кожна країна має власний підхід, заснований на власній політичній традиції і філософії, і навіть між найбільшими союзниками існує завжди якась частинка міжнародної ривалізації. Це речі ясні, природні, нормальні. Геополітичне положення Англії, як острова, відділеного тільки Каналом від европейського континенту, цілком інше, як ЗДА. Її економічна структура, базована виключно на експорті, інша, — її підхід до „рівноваги сил" на европейському континенті інший, її східня політика, оперта на пункти Ґібральтар-Мальта-Суез (тепер Кипр) -Аден-Сінґапур, мусіла бути інша, а від часу усамостійнення Цейльону, Індії і Бірми мусить бути особливо наставлена на зберігання Коммонвелту. Ясно, що розвоєві шляхи Америки були і є інші.

Але це все не змінює правди, що обидві держави власне у підході до береження миру і свободи проти комуністичної небезпеки — однакові. Остання комуністична інфільтрація на Близькому і Середньому Сході зблизила англійсько-американські цілі. ЗДА підтримали Англію на терені ОН в її конфлікті з Грецією за Кипр, але заінтересовані в тому, щоб Англія поладнала той конфлікт згідно із свободолюбними амбіціями кипрських греків та стратегічним значенням Кипру для західнього бльоку НАТО. Будова греблі над Нілом біля Асану неможлива без кооперації англо-американського капіталу. Ізраїльсько-арабський спір можна буде зльокалізувати та зліквідувати тільки при тісній співпраці обох великодержав. Багдадський пакт, якому проводить Англія і який тепер є першою ціллю совєтських атак, створено з ініціятиви ЗДА, що мабуть таки скорше чи пізніше скріплять його своєю участю. Атаки Хрущова на англійський колоніялізм, переведені на терені Індії, Бірми й Афганістану, зустрілись з найгострішим осудом збоку американської преси й американських державних чинників, а суперництво з совєтськими впливами в Індії може бути теж переведене тільки спільними моральними, політичними і фінансовими ресурсами ЗДА й Англії. Коли ж Англія має інший погляд на тектику у відношенні до комуно-китайської аґресивности, що проявилось, напр., у відкиненні американського пляну „об'єднаної акції" на терені Індо-Китаю під час облоги Дієнбієнфу, чи пляну морської бльокади комуністичного Китаю, — все ж Англія стала членом Організації Південно-Азійського Пакту (СЕАТО) і разом з *членами коммонвелту*, Австралією і Новою Зеляндією, кровно заінтересована в тому, щоб комуністи не поширили своїх впливів на Тихоокеанському обширі.

Ясно, що англо-американська конференція у Вашинґтоні з участю президента Айзенгавера, прем'єра Ідена, обох секретарів закордонних справ і найвідповідальніших фахівців з різних ділянок (напр., щодо удосконалювання ядрової зброї за спільним порозумінням і екплюатації ядрової енерґії для мирових цілей чи щодо допомоги Америки в поборюванні інфляції в Англії) — це найприкріша подія для Москви. Це — подія дійсно величезної міжнародної ваги. Не тільки з Москви, але й Бонну, Парижу й Риму, Атен, Каїро й Тель-Авіву, Амману, Багдаду й Карачі, Ню Делі, Сеулу, Тайпеґу й Токіо — з усіх столиць у широкому світі жадібно ловитимуть вістки, що наспіватимуть від дипломатичних репрезентантів тих країн у Вашинґтоні. Всі голоси відповідальної англомовної преси й усі логічні позначки внутрішньої ситуації в Англії й ЗДА та міжнародної ситуації одностайно складаються на наше переконання, що Вашинґтонська англо-американська конференція стане черговою перемогою здорового розуму й успіхом вільного світу.

ДОЛЯ СОВЄТСЬКИХ ПОСЛІВ У НІМЕЧЧИНІ

Після 15-літньої перерви вислали Совєти свого представника в особі Зоріна до Західньої Німеччини. При цій нагоді не від речі буде познайомитися з долею попередників Зоріна на цьому посту.

Першим з них був Адольф Иоффе, який пробув на пості совєтського посла лише короткий час, ще за панування цісаря Вільгельма, до часу німецької революції, в листопаді 1918 р. Вернувшися до Москви, він, з політичних причин, опинився в безвихідному положенні і в 1927 р. покінчив самогубством. Він був заприязнений з Троцьким, що, як відомо, згинув з руки сталінських опричників у Мехіко.

Ніколай Крестінський, совєтський посол за часів т. зв. „Веймарської р е с п у б л і к и", попав під колеса сталінської чистки в 1938 р. і був розстріляний, як „шпиґун".

Останнього совєтського посла за панування Гітлера, Владіміра Деканозова, розстріляно в 1953 р. разом з Берією.

Найдовше з усіх совєтських послів в Німеччині втримався Крестінський, який урядував у роках 1921-1930. Він, як тепер Зорін, вислав був до Німеччини передню стежу, яка мала дослідити терен нової „діяльности". На чолі цієї стежі стояв тоді пізніший радник совєтського посольства в Берліні, Братман-Бродовський, а було це саме під час польсько-совєтської війни. Совєтські дипломати того часу виглядали більш „народно-демократично", як сьогодні. Тоді навіть говорилося, що совєтські дипломати не могли являтися збірно на дипломатичні прийняття, бо посольство мало лише... один фрак.

Не краще виглядала справа і з приміщеннями: За часів Крестінського посольство містилося в трьох кімнатах, де рівночасно мешкав посол з родиною. Але ця обставина не стояла на перешкоді тому, що совєтське посольство влаштовувало часті прийняття, де централізувалась комуністична пропаганда, подібно як це було у Львові за урядування консула Лапчинського та його секретаря Ґриґор'єва під час т. зв. українізації. Совєтське посольство в Берліні стало місцем, де сходилася вся „поступова" інтеліґенція, зокрема письменники, мистці та вчені. Крім гарних слів про „культуру", „мистецтво", „поступ" і т. п., поплив не один рубль з каси посольства на підтримку комуністичної преси, видавців тощо.

З роками почали совєтські дипломати звикати до своїх роль. Але така річ, як авто, було власністю „народу" і ні в якому разі не вільно було його вживати для приватних поїздок. Посол „любезно" стискав шоферові руку, і не було такого випадку, щоб він чекав з автом посла на вулиці. Сьогодні важко повірити, що радник посольства Братман-Бродовський мешкав протягом восьми років разом з родиною в двокімнатному мешканні і до посольства ходив пішки.

Коли в 1924 р. помер Ленін, то в совєтському посольстві в Берліні жалобну промову виголосив Крестінський, який з болю за творцем комуністичної революції, не міг своєї промови докінчити. А через 14 років після цього дня, 3 березня 1938 р. той самий Крестінський „признався" на процесі в Москві, що це він підготовив замах на життя Леніна. Це було другого дня процесу. Першого дня процесу Крестінський, одинокий з-поміж 20 підсудних, у приявності закордонних журналістів заявив піднесеним голосом: „Це все неправда, всі мої зізнання є вимушені!" Крестінському присуджено кару смерти. Секретар його посольства Якубович також „признався", що був контрреволюціонером і постріл *у потилицю покінчив* його життя в Луб'янці.

Б р а т ман-Бродовський не сидів на лаві обвинувачених, — його з кількома членами посольства та членами совєтської торговельної місії зліквідувало НКВД без ніякого „суду". Також усі ці совєтські дипломати та політики, які за часів „Веймарської республіки" держалися лінії совєтсько-н і м е ц ь к о г о договору, підписаного в Рапалльо у 1922 р., були опісля нещадно зліквідовані, як „німецькі шпигуни". „контрреволюціонери" або „гітлерівські аґенти". Сталося це під час „великої сталінської чистки" 1937-1938 рр.

Певне, що поруч дипломатичних турбот, доля попередників зганяє сон з повік Зоріна.

Нестор

З НОВОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

„ПАРТИЗАНСЬКА ВІЙНА В ІРЛЯНДІЇ"

Наприкінці лютого ц. р. появиться в американському виданні книжка Тома Баррі п. н. „Дні партизанської війни в Ірляндії" (Tom Barri "Guerilla Days in Ireland). Том Баррі подає в цій книжці свої особисті спогади про боротьбу Ірляндії за визволення з-під британського панування. Автор, відбувши службу у британській армії в Месопотамії, став вишкільним офіцером у Третій Бриґаді Ірляндської Республіканської Армії в 1919 році і командантом летючого загону, що оперував по всій країні. В книжці описані британські й ірляндські підпали, відплатні напади і засідки на протязі років 1919—1921. Вперше була видана книжка Тома Баррі в Ірляндії 1949 р.

Для українського читача книжка ця може бути цікавою для порівняння методів партизанської боротьби ірляндців з такими ж методами, стосованими Українською Повстанчою Армією.

„СПРАВА ДРЕЙФУСА"

Під таким заголовком появилася книжка Г. Ч е п м а н а ("The Dreyfus Case". By Guy Chapman. New York: Reynal & Co.) про широковідому колись аферу французького офіцера Альфреда Дрейфуса, обвинуваченого несправедливо у шпигунстві у користь німців і засудженого в 1894 році на 10 років в'язниці і потому 1899 р. зреабілітованого. Чепмен, дослідник французької історії, насвітлювши у книжці політичне, суспільне і військове тло справи, і подавши аналізу подій, опрокидує леґенду, буцімто Дрейфус — за походженням жид — був особливою жертвою клерикально - мілітарної конспірації й антисемітського упередження.

НЕСТАЧА ПАПЕРУ

У січні поточного року чужомовні, тобто неангломовні, щоденники в Ню Йорку, піднесли ціну в дрібному продажу з п'яти на сім центів. З цього приводу польський щоденник умістив на першій сторінці велике виправдання з підписами провідних громадських діячів, вказуючи при тому на важливість рідної газети для іміґрантів і для осіб чужинного роду в Новому Світі.

Підвищення ціни газет приходить, звичайно, внаслідок подорожчання матеріялів, рідше внаслідок збільшення платні робітникам і умовим працівникам. Конґресова комісія в Вашинґтоні досліджує причини дорожнечі паперу, при чому вийшли на денне світло такі дані:

Папір в Америці став такою щоденною потребою, що в 1955 р. кожна особа зужила його пересічно 417 фунтів. Десять років тому, тобто в 1946 р., припадало на одного жителя ЗДА лише 319 фунтів, тобто майже на сто фунтів менше. В році 1939 загальна консумція паперу досягала 15,9 мільйона тонн, чи округло 16 мільйонів, а в 1955 р. вона дійшла до 34,6 мільйона тонн.

Якщо йде про продукцію паперу в ЗДА, то вона не може задовольнити запотребування. Відомо, що продукція паперу на американському суходолі зосереджується в Канаді. Але канадійські підприємці кажуть, що вони не всилі розбудовувати нові папірні з причини дорожнечі будівельного матеріялу й праці, отже задовольняються тільки встановлюванням нових машин в існуючих підприємствах. Наслідок цього такий, що хоч фабрики працюють безупину, але вони не всилі постачити стільки паперу, скільки його потребують.

Під час конґресового слідства виявилося, що в самій лише Канаді у 1955 р. запотребування паперу на оголошення про нові підприємства зросло на дев'ять відсотків в порівнянні з 1954 роком.

Коли якогось продукту на ринку не вистачає, то це спричиняє подорожчання його. Так сталося і з папером. У 1945 р. ціна однієї тонни газетного паперу, привезеної до Ню Йорку, становила 60 дол., а з кінцем 1955 р. вона дійшла вже до 130 долярів, тобто піднеслася більше ніж удвоє впродовж десяти років. Папір дорожчав кілька разів і ціна його весь час зростала. Внаслідок нестачі паперу фабрики повідомили своїх покупців, що вони мусять зменшити замовлення від семи з половиною до тринадцяти з половиною відсотків.

Що більше, підприємці твердять, що навіть і в майбутньому вони не добачають поліпшення в цій справі, і попереджають, що нестача паперу триватиме поза 1956 рік — через 1957 і 1958 роки. Товариство канадійських продуцентів паперу висловлює переконання, що в Канаді продукція паперу зросте в 1958 р. на 800,000 тонн, а в З'єдинених Державах — на 600,000 тонн. Разом продукція паперу на Північно-Американському континенті дійде до десяти мільйонів тонн. Консумція паперу в самих тільки ЗДА доходить під теперішню пору до шести з половиною мільйонів тонн.

Коли запотребування паперу зростає так нагло, мимохіть постає питання: куди дівається вироблений папір? Пересічний громадянин Америки бачить, як в харчівнях зникають пляшки з молоком, а на їхнє місце приходять паперові коробки. Велике підприємство, відоме під назвою „Амерікен Кен Компані", що виробляло ще донедавна тільки бляшані пушки на пиво, тепер виробляє їх з паперу. Від другої світової війни зникають дерев'яні скриньки для опаковування різнородних товарів, навіть таких, як швальні машини або домашні пральні, а на їх місце приходять паперові. При продажу овочів вживають тепер паперових торбинок замість мішків з клоччя або бавовни. Ще донедавна в ресторанах подавали полотняні серветки, а тепер це вже стало рідкістю, бо паперові „непкінс" стали щоденною необхідністю навіть в приватних домах. Рушники, вироблювані з паперу, також стали річчю щоденного вжитку. Коли додати до цього запотребування паперу при виробі всіляких „пластиків", то кожному стане ясно, де дівається папір і чому його не можна настачити.

Очевидно, що американські підприємці не спочивають. Вони вишукують і в ЗДА околиці, вкриті лісом, головно в південних стейтах, де ще можна заснувати фабрики паперу — можливе навіть з передбачальною продуктивністю по десяти мільйонів тонн річно. Уже проведено підготову до побудови папірень в стейтах Теннесі, Алабама, Флорида.

Тим часом газетні підприємства мусять якось давати собі раду. Деякі зменшують розміри недільних видань, інші переходять на дрібніші черенки, ще інші „пайкують" оголошення, тобто призначають своїм постійним замовцям наперед передбачене місце. Фабрики також заощаджують папір для своїх відборців і т. п. Стало звичайним явищем, коли одна газета, що має довгорічний контракт на постачання паперу з якоюсь фабрикою, „позичає" частину свого запасу іншій газеті, навіть протилежного політичного напрямку. Та коли всіх таких способів не вистачає, бувають випадки, що газета припиняє своє існування або, як кажуть, „виходить з бизнесу". Одначе, так звана, чужомовна преса в Америці докладає всіх старань, щоб рятувати свою громаду від нестачі рідного слова.

(С)

Галина Журба

МОРАЛЬ І ФАТУМ ІСТОРІЇ

(3)

Контрреволюційний большевицький переворот у жовтні того самого року був уже чисто російський і спрямований проти тієї революції, проти всіх поневолених Росією народів та їх революційно-національного зриву. Це була суто російська імперіялістична контрреволюція для врятування „єдиної-неділимої", дармащо замаскована брехливими соціялістичними гаслами та самоозначенням народів „вплоть до отделенія". Вона, у першу чергу, рятувала те, чого не міг вже врятувати „м'якотілий" Тимчасовий Уряд Керенського, ані здеморалізовані рештки царської армії. Сьогодні, з ретроспекції років, можна вже сміливо сказати, що за соціялістичними, комуністичними кличами Леніна крилася імперіялістична російська тенденція, заложена у саму суть жовтневого перевороту. Соціялістична ленінська програма — „максимум" була кинута радше на „авось", „вдасться — не вдасться" (бо ж могла й не вдатися), але яка мусіла виконати ролю принади для мас, і то не російських, пустити їм тумана та їх руками „возз'єднати родіну", що тріщала по всіх швах. Цю ролю вона виконала при допомозі „северних штиков" і терору. Не тільки „возз'єднала", але й набрала нового імперіялістичного розгону. У цьому, мабуть, виявився весь „геній" Леніна. Заповіджений ним „міровой пожар", крив у собі те, що потім здійснював Сталін, а сьогодні його наступники.

Що втілилося в життя з ленінського програмового соціялізму, — показала наявно сороклітня історія большевизму в СССР. Але показала також справжню суть російського комунізму, як наймодернішу форму російського імперіялізму і як найнебезпечнішу зброю на підбій світу. Куди небезпечнішу за атомову та водневу бомбу. І чому ж не пучнявіти з радости й гордощів справжньому „патріотичному" російському серцю? Не бажати тій владі якнайдовшого існування?

Пояснюючи в і д н о ш е н н я світу до сьогоднішніх большевицьких вождів, Кускова каже:

„... справа у тім, що за ними стоїть величезна країна Росія. І само питання співжиття випливає зовсім не через їх прегарні очі, а тільки тому, що їх терпить нарід, армія, інтелігенція. Тільки тому, що вони представляють країну, яка досі чомусь не має сили вивезти їх на тачці. Увесь світ ставить це питання: чому?"

Річ сумнівна, чи справді світ ще й досі ставить собі це питання. При всій своїй сліпоті та наївності, світ вже потрохи починає прозрівати. Але авторка все це намагається пояснити фатумом історії. Росіяни переважно люблять ховати своє справжнє обличчя також за фаталізм та нерозгаданість сфінкса. В дійсності ж „ларчік" відчиняється просто. Ніяких фатумів і ніяких сфінксів. Просто тому, що російський нарід не хоче цього, бо... „в дану хвилину це єдина влада", яка спроможна тримати під терором 60% неросійського населення, тобто приборканих силоміць народів, запроторених у страшну тюрму, що зветься СССР. Тому, що всі визвольні змагання цих народів, всі збройні повстання України, Білоруси та ін. розбивалися раз-у-раз об суцільний спротив російського народу та його жорстоку комуністичну владу. Тому, що за все існування тієї влади світ не бачив ані одного масового спротиву російського народу проти тієї влади, солідарно з масовим спротивом інших поневолених народів, ані одного спільно з цими народами протесту росіян у вільній Европі, чи тут в Америці, проти національного поневолення, голоду, виселювання з рідних земель цих народів та заселювання їх російським населенням. Що ж це означає? Це означає цілковиту солідарність з тією владою, не тільки всього російського народу там, під совєтським режимом, але й тут, на еміґрації. Навпаки, всякий голос протесту цих народів проти національного їх поневолення, домагання політичної незалежности, російська еміґрація зустрічає скреготом зубів та суцільним виттям ненависти і навіть погрозами убік Америки, наколи б вона наважилася підтримувати ті людські, законні права народів.

Що ж тут говорити про большевицьку мораль, панове росіяни? Вона проста спадкоємиця одвічної російської моралі, яку ви також визнаєте, ґльорифікуєте й репрезентуєте тут на еміґрації. І при чому тут фатум історії? Фатум, дійсно, тяжить нечуваний, страшний фатум історії, тільки не над Вами, а над цими народами, що доля їх поклала у сумежжях з Росією, під її аґресію.

Такі рефлексії викликає, мабуть, у неодного неросійського читача стаття п. Кускової, повна журналістичної еквілібристики, яка навряд чи всилі переконувати. Говорячи про мораль, треба мати самому твердий моральний ґрунт під ногами, або просто мовчати. В одному, проте, мусимо беззастережно погодитися з п. Кусковою: що всяка влада пов'язана із своїм народом, і то не „якимись там нитками, нехай і тимчасово", але всіма органічними й психічними пов'язями. Кожен бо нарід має таку владу, на яку сам спромігся. Бо влада — це не абстракт, а кров від крови і кість від кости того народу, який її вивергнув із себе. Річ зрозуміла, що не чужа, окупаційна влада, а своя, природня, ніким не накинена, яка виходить з нетрів даного народу, його психічної та моральної ментальности. І нема більшої нісенітниці, як відмежовувати нарід від його природньої влади.

І що ж бо це за предивний збіг обставин, що саме „великий, свободолюбний нарід російський", нарід пророк, нарід учитель, нарід спаситель, нарід месія — і то цілого світу, — досі не видав із себе іншої влади, окрім сатрапій? Від Каліти до Сталіна-Хрущова — сатрапи і рабство. Одна суцільна кровотечна історія. І нема циничнішої облуди, коли нарід намагається відпекуватися від своєї влади, невинно вмиваючи руки від усього того, що ця влада творить.

Кінець.

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

„ВЕСНА СПИТА, ДЕ ВЗИМКУ БУВ..."

Під таким дидактичним заголовком читаємо в „Радянській Україні" звідомлення її кореспондента про те, що у Брацлавському районі на Вінниччині в колгоспах занедбали підготову до весняної сівби. З довгого допису вибираємо лише уривок про становище в колгоспі ім. Ворошилова (село Бортники): „Біля колгоспної майстерні тут і там валяються борони. Власне, це не борони, а уламки їх. Тут же стоять у грязюці поржавілі культиватори, драпаки, сівалки. Кілька культиваторів привезли з поля без коліс, з поламаними лапами. Реманент за весну й літо дуже зносився. За що не візьмешся — все потребує ремонту. Але лагодити його в колгоспі ще й не думають. На дверях теслярської майстерні ось уже десять днів висить колодка. Лише з кузні чути стукіт молотка. Про людське око затягли сюди культиватор, але коваль із своїм помічником зайняті своєю власною справою: роблять якісь гачки на продаж. Хоч уже закінчився грудень, в колгоспах Брацлавського району про підготову до весни тільки говорять, а на ділі нічого не роблять..."

НА ЛІСОВІЙ ОКОЛИЦІ...

На лісовій околиці,
Де трави долі клоняться
Від подиху вітрів,
Де тихі хвилі Тясмину
Блищать у світлі ясному,
Я дівчину зустрів.

Вблизь ясеня похилого
Немов чекає милого,
Поглянє на стежки,
І у вінок заквітчаний
Червоним цвітом, дівчина
Вплітає волошки.

За давнішньою звичкою
Пливе віночок річкою,
Мов юности пора...
І так мені хотілося,
Щоб річка зупинилася
Біля мого двора.

РОБЕРТ ТРЕТЯКОВ

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік II. Січень 1956 Число I.

ДРУГИЙ ЕТАП КАМПАНІЇ

Надруковані вчора на окремій сторінці в „Свободі" звіти головного секретаря і головного касира УНСоюзу, які матеріяли надруковані в цьому числі окремої щомісячної організаційної вкладки УНС в його щоденному органі, дають основні підсумки, вияснення і коментарі до тієї піврічної організаційної кампанії, що була проголошена з початком липня минулого року. Метою кампанії, яка передбачувала окремі моральні і матеріяльні нагороди для організаторів, було здобути для УНСоюзу, а тим самим і для активної праці в користь нашої спільноти і українського народу, бодай 3,000 нових членів.

У цьому числі є виказ висліду цієї кампанії, з якого виходить, що вона була на 60 відсотків успішна. Із плянованих 3,000 нових членів здобуто майже дві частини, бо 1916 нових членів. Але в загальних підсумках це представляється дещо інакше. З початком бо липня 1955, коли кампанію проголошено, УНСоюз мав 70,400 членів, а з кінцем грудня загальна кількість членів виносила 71,003 членів, значить фактично УНСоюз за пів року кампанії збільшився тільки на 603 члени, бо новозорганізованими членами треба було покрити 1,313 втрат, що їх мав УНСоюз в членах упродовж того часу.

З цих міркувань Гол. Уряд УНСоюзу вважав за потрібне минулорічну піврічну спеціяльну кампанію продовжити ще й на першу половину цього року, признаючи на цей час теж і спеціяльні організаційні нагороди. Тим то, з початком січня ц. р. ми, члени УНС, почали другий етап нашої організаційної кампанії. Інше діло, що цього пів року буде „другим етапом" кампанії тільки для тих Відділів, що вже виконали свої організаційні квоти, а ті, що не виконали „першого етапу" в минулому році, повинні докласти тим більших зусиль, щоб тепер це надробити.

Очевидно, що й Відділи, які вже виконали чи перевиконали свої квоті, не повинні послаблювати своїх зусиль для дальших організаційних успіхів. Практично бо організаційна кампанія повинна і мусить вестись безперервно і завжди. Проголошувані спеціяльні кампанії мають на меті в першу чергу заактуалізувати та скріпити саме ту перманентну організаційну кампанію, що є головною передумовою і ґарантією росту і розвитку УНСоюзу. Саме під цим кутом і повинні вестись ці обмежені часом спеціяльні кампанії із спеціяльними нагородами.

Така велика, давня і заслужена для української спільноти організація, як Український Народний Союз, повинна б, правду сказавши, рости як на дріжджах і без спеціяльних кампаній. Можливості такого росту ще дуже великі. Проте, це вже така людська вдача, що людину треба переконувати і „здобувати" для її власного добра. Наведімо один конкретний приклад. Недавно наспіла з Торонта в Канаді вістка про трагічну смерть під колесами автомобіля одного нашого громадянина, що від чотирьох років перебував у Канаді. На добавок нещастя, ані наш громадянин, ані власник автомобіля не були забезпечені. Жінка і четверо дрібних дітей залишились без найменших засобів до життя на міській допомозі.

Кожний може сам собі намалювати образ страшної трагедії, яка була б незрівняно менша, якби вбитий і його родина були з можливістю такого нещастя рахувались та відповідно перед ним забезпечились. А хто з нас може знати, що з нами станеться завтра? Тим часом, навряд чи є між нами сьогодні хтось такий, що не міг би собі позволити на забезпечення в УНСоюзі, роблячи цим не тільки велику прислугу собі самому і своїй родині, але посередньо й всій нашій спільноті, її розвиткові та її вкладові у змагання українського народу.

Освідомлювати людей в цих справах та здобувати їх для Українського Народного Союзу — це велика і благородна місія для кожного з нас, а спеціяльні організаційні кампанії УНС дають на це, зокрема, добру нагоду.

Окрему ролю в цій місії повинні відіграти жінки, і в цьому числі їм віддається окрему увагу. Жінка бо має ще найбільше зрозуміння до потреб своєї родини, бо вона сама дуже часто поносить головні її тягарі. Тому то й наші окремі заклики до жінок, щоб вони в цьому другому етапі організаційної кампанії УНСоюзу виявили та підкреслили ці свої розуміння, свою свідомість та своє почуття відповідальности.

Окремі організаційні сторінки УНСоюзу в його органі, які з цим числом започатковують другий річник та матимуть назву „Трибуни УНСоюзу", відкриті для всіх цих спеціяльних проблем і до голосу на цій Трибуні запрошуємо усіх, кому не байдужа власна доля та доля нашої спільноти і нашого народу.

ВПЛАЧУЮЧИ ЧЛЕНСЬКУ ВКЛАДКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВИ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТАЄТЕ З ДЕШЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В НАЙБІЛЬШІЙ БРАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ, ВИ ТЕЖ ДОПОМАГАЄТЕ УНСОЮЗОВІ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ ЙОГО АНГЛОМОВНИМИ ВИДАННЯМИ, ТА СКРІПЛЮЄТЕ ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

Д. Галичин

ВИКОНАНІ І НЕВИКОНАНІ ЗАВДАННЯ

У грудні, на сторінках цього Союзового додатку до „Свободи", я згадував про три важливі організаційні проблеми, які покищо не полагоджені як слід, або ще не викінчені, а тому всі Союзовці повинні доложити якнайбільших старань для задовільного полагодження цих проблем.

Ці проблеми — це справа окремої кампанії за новими членами, справа добровільних датків на продовжування видавництва дитячого журналу „Веселка" та справа заплати за календар на 1956 рік, що був висланий в грудні кожному передплатникові „Свободи".

Як уже відомо, то кампанію за новими членами, з приводу дотеперішнього незадовільного її висліду, продовжено на других шість місяців, а це до 30-го червня 1956 року.

Треба тут згадати, що місяць грудень був найбільше успішний в дотеперішній кампанії, бо впродовж того місяця зорганізовано 446 нових членів. Та в тому самому місяці збільшено загальну кількість членів тільки на 97 членів. І коли, з одного боку, щодо кількости приєднаних нових членів грудень був найбільше успішний не тільки в цій кампанії, але навіть впродовж останніх двох років організаційної праці, то, з другого боку, коли мова про те, скільки з тих 446 членів осталось на збільшення загальної кількости членів, цей місяць був, під цим оглядом, найменше успішний за останніх п'ять років. Бо придбати 446 нових членів, а в тому самому часі збільшити організацію тільки на 97 членів, це справді такий приклад, який не свідчить добре про нашу організаційну працю. Фактом є, що урядники та члени поодиноких Відділів напружують всі свої сили, щоб приєднати якнайбільше нових членів, а в тому самому часі урядники деяких інших Відділів розтрачають придбане добро, суспендуючи завелику кількість членів, чи знову подаючи їх на відхід з готівкою. Ми свідомі того, що якась кількість членів мусить бути, час від часу, суспендована чи знову відходити зі зворотом у готівці, та одначе коли кількість таких членів доходить вже до кілька сот, і то в одному місяці, то це вже ненормальне явище, яке могло бути спричинене тільки хіба крайнім недбальством та цілковитою байдужністю до потреби сповнювання найбільше примітивних обов'язків відділового урядника.

Тому мій апель, тим разом, звернений головно до Управ тих Відділів, які не прикладають належної уваги до праці в притримуванні членів в організації. Пошануйте свій власний дорібок і дорібок інших Відділів, цей дорібок, що здобутий важкими трудами та великою працею! Не допускайте до зменшення членства по своїх Відділах через суспензу, звороти в готівці та інші причини! Порівнюйте стан членства свого Відділу кожного місяця зі станом з попереднього місяця, маючи завжди на увазі, що Ваш Відділ не сміє зменшуватись в членстві, але збільшуватись! Приложіть тільки дещо більше уваги такій праці, а переконаєтесь, що успіх напевно буде!

У справі „Веселки" є дещо присмніші вісті, ніж в організаційних справах. Минулим разом була тут згадка про те, що датки на „Веселку" були з кінцем грудня на 3,000 дол. менші, ніж у тому самому часі в попередньому році. Одначе, в січні датки на „Веселку" збільшились значно, так що вже тепер можна ствердити, що ми напевно досягнемо суми 10,000 дол., яку зібрано було в 1954 році.

Щодо Календаря на 1956 рік, який розіслано до 20,000 передплатників „Свободи", то ця справа ще не представляється так, як би це повинно бути. Досі прислано належитість тільки за 5,000 Календарів, а тим самим є ще 15,000 таких передплатників, які дістали Календар, а не прислали своєї належитости. Сподіваємося, що в наступному місяці зможемо подати кращу вістку і в цій справі.

ВИЯСНЕННЯ І ПОРАДИ

„Закритий Контракт". Як зачуваємо, асекураційні компанії мали піднести внески на нові поліси на 10 відсотків, почавши від нового року. Така підвишка на внески утруднює працю асекураційним аґентам в їхній конкуренції з братськими допомоговими організаціями і вони вживають різних засобів, щоб захитати серед громадян довір'я до братських організацій. Улюбленим арґументом асекураційних аґентів є „закритий контакт", себто асекураційна поліса, яка забороняє компанії підвищувати внески на дану полісу. Такого контракту вимагають державні закони, щоб забезпечити власника поліси перед насильством асекураційних компаній.

Братські допомогові організації, такі як УНСоюз, теж підлягають державним законам і державній контролі, але ці закони дають організаціям право піднести членські внески, якщо більшість членів так ухвалить. Бо кожний член братської допомогової організації є співвласником організації і має голос в її господарці. Такого голосу немає власник поліси в асекураційній компанії. Остаточно, братські допомогові організації дуже рідко підносять внески своїх членів, а якщо підносять, то тільки в крайній потребі і за згодою більшости своїх членів та згідно з державними законами.

Члени УНСоюзу не мають причини тривожитись арґументами асекураційних аґентів, бо ці арґументи можна дуже леґко звернути проти асекураційних компаній.

Членські Аплікації. Відділові секретарі повинні пильно перевірити кожну нову членську аплікацію перед висилкою її до головної канцелярії. Тоді не буде причини звертати аплікацію секретареві до доповнення. Отже, треба перевірити, чи всі питання виповнені, включно з лікарською сторінкою та чи аплікація має підписи кандидата і відділових урядників. До кожної аплікації треба додати організаторську картку, а не висилати картки окремо. Аплікацію треба вислати до головної канцелярії негайно, а не чекати до останнього дня в місяці. Головний лікар оглядає всі надіслані аплікації в останньому дні місяця, а тоді передаємо їх до вироблення фото-знімки. Це головна причина, чому головна канцелярія не може прийняти припізнених аплікацій в даним місяці.

Г. Герман

ПІВ РОКУ КАМПАНІЇ

Чуємо не раз, що де є воля і охота, там нема нічого неможливого. Правдивість цієї приповідки доказали місцеві організатори, урядовці і члени Відділів УНСоюзу, приєднавши 1916 нових членів впродовж шестимісячної кампанії, яка закінчилася дня 31 грудня 1955 року.

Поминувши працю постійних організаторів, які приєднують нових членів, без огляду на кампанію, слід підкреслити працю трьох місцевих організаторів, які приєднали найбільше число нових членів впродовж шестимісячної кампанії. І так, Михайло Семків, секр. Відд. ч. 379 в Шикаго, приєднав 58 нових членів. Тарас Шпікула, секретар Відділу ч. 221 в Шикаґо, приєднав 38 нових членів. Петро Котельницький, секр. Відділу ч. 189 у Филаделфії, приєднав 35 нових членів. Імена усіх інших організаторів, які приєднали менше число нових членів, поміщені в загальному звіті з кампанії.

Отже, честь, кому честь! Деякі Відділи приєднали більше нових членів, інші приєднали менше. Багато Відділів перевищили призначені їм квоти, а багато інших недосягнули своєї мети. Усім належиться признання за це, що причинилися до збільшення рядів членства в УНСоюзі.

Що ж сказати до тих 200 Відділів, які не дістали ні одного нового члена впродовж шістьох місяців? Кожний з цих Відділів складається з живих членів, між якими повинен знайтися хоч один член, якому лежить на серці добро організації. Що він подумає собі, коли не побачить свого Відділу в організаційному звіті? Він мабуть припише відділовому урядникові вину за неприєднання ні одного члена в часі кампанії. Але він зробить краще, коли сам візьметься до праці і приєднає нових членів, щоб його Відділ був включений у висліді нової кампанії, яка почалася з Новим Роком.

Приєднювання нових членів це тільки одна з організаційних проблем. На чергу приходить друга проблема: як задержати членів в організації? Щоб вдержати членів, потрібно організаційного життя в поодиноких Відділах, потрібно сприятливих обставин, доброго взаємовідношення між членами у Відділі; потрібно частих сходин, щоб виробити сприятливі обставини.

Присмне враження принесли звідомлення про Гостину св. Миколая, що влаштували для дітей Відділи УНСоюзу ч. 299 в Боффало і ч. 256 в Ривергед, Н. Й. Але ці звідомлення були поміщені в „Юкрейнісн Віклі" і широкий загал членства поминув значення таких імпрез, які мають велику моральну вартість у Відділі.

Коли думаємо над добром УНСоюзу і його Відділів, то мусимо мати на увазі, що організація була створена в добродійних цілях — спішити з допомогою ближньому свому. Відділи УНСоюзу будуть розвиватись, якщо вони будуть цікавитись долею і недолею свого членства, своєї громади і свого народу. Бо творити добро ближньому свому значить служити Богові, — казав колись Бен Франклін, 250-річчя уродин якого саме в цьому році відзначає Америка та культурний світ.

Г. Герман

ЯК ПОЯСНИТИ?

Коли б так одного дня впала залізна заслона і ми мали змогу безпосередньо сконтактуватися з нашими рідними в краю, вони напевно запитали б про наше життя особисте, а головно наше життя організоване, громадське. Вони хотіли б почути, як використали ми ту свободу, яку Америка дає своїм громадянам, вони хотіли б узнати, що зробили ми, чого досягнули в той час, коли могли свобідно собою розпоряджати, які організації побудували, які досягнення маємо.

Багато з наших земляків чуло про УНСоюз. Одні тому, що, будучи колись довший чи коротший час в Америці на заробітках, самі з ним зіткнулися, інші тільки чули про його корисну працю. Вони чули, що це найбільша, найчисленніша наша „заморська твердиня". Вони напевно запитали б і вас, чи ви є членом УНСоюзу, і були б здивовані, коли б почули, що ні. Чому? Як поясните таке явище, що ви не вважали за відповідне стати членом організації, яка всіх українців без різниці радо в свої ряди приймає, за малі, законом приписані і законом контрольовані, вкладки дає максимально корисні забезпечення, прибутки розділяє на народні цілі. Чим вам та організація не відповідала, в якій організації ви були в той час, куди ви свої гроші давали і чи прибутки з них теж в українське середовище верталися? УНСоюз має вже 71,000 членів, а де решта? Де той мільйон, чи може навіть півтора мільйона українців в Америці, про яких тут і там читаємо, що існує? Де він є, чим своє українство зазначає? До котрої групи належите ви? Організованої, свідомої своїх прав і обов'язків, зареєстрованої в українській організації, чи тої байдужої до народних справ і клопотів, еґоїстичної, пасивної групи, що від народних справ сторонить, ними не цікавиться, на народні цілі не дає? Яку відповідь дасте своїм рідним, стуженим кожної вістки з вільного світу, сповненим вірою в наш вклад в народне змагання до кращого завтра?

Існує дві можливості: або ви досі не обезпечені взагалі, або ви обезпечені в приватній асекураційній компанії. Безперечно, чужі обезпеченеві аґенції не раз мають аґентів українців, що вміють переконати наших людей в доцільності обезпечення в великій приватній компанії. Але це нікого не звільняє від обов'язку обезпечення в першу чергу в своїй організації, бо наша обезпеченева організація, то підвалина всього нашого організованого життя, яке без неї, без тієї підвалини, не вдержиться. А якщо ви не обезпечені ніде, то шкода, що ви в Америці живете і свідомою людиною себе вважаєте. В модерних часах життя так побудоване, що обезпечення займає в ньому важливе місце. Ніякими мудруваннями не переконаєте своїх рідних, що ви краще зробили, стоючи осторонь УНСоюзу. Вони вас не оправдають, не зрозуміють, чи власне зрозуміють так, як воно справді є: великі ви патріоти на словах, а на ділі байдужі до громадських справ, і навіть там, де інтерес громадський тісно сплетений з користями особистими, не схотіли стати в одну лаву, не схотіли підтримати доброго діла.

Коли б ті, що досі не обезпечені, поставили собі те питання, що вгорі, і старалися чесно на нього відповісти, вислід був би такий, що Відділи УНСоюзу в скорому часі подвоїли б своє членство, УНСоюз розпоряджав би куди більшим майном, наше громадське життя закипіло б новою енергією, наша справа набрала б нового розголосу і тоді, коли залізної заслони не стане, ми сміло могли б глянути нашим землякам у вічі, бо були б свідомі, що зробили все, що в наших обставинах і в наших силах могли.

Степан Куропась

НАША СИЛА В НАС САМИХ!

Популярне до другої світової світової війни серед українців в Америці і Канаді гасло „наша сила в нас самих", зійшло зі сторінок української преси. Деякі добачували в ньому національне забарвлення, інші знову не хотіли бачити правди, а воліли бачити чужі сили, які мали прийти на допомогу українській справі.

А дійсність у нас така: за десять років в Америці і Канаді — на підставі правдивих аксіомів статистики — не буде вже старої іміґрації, що приїхала до першої світової війни. Буквально остане кілька інвалідів і старців. Українська спільнота в Америці буде складатися з американського покоління, яке України ніколи не бачило і за відносно малими вимками, не дуже буде нею інтересуватись. Сотні тисяч з цієї ґенерації, хоч і признається до свого роду, не вміють, не навчились, а деякі і не хочуть встрявати в дрібну, органічну роботу своїх батьків чи дідів. Значить, вони не причиняються багато до збудування тої „власної сили". Правда, з приходом нової, т. зв. політичної еміґрації, наступила у нас деяка зміна варти. Відновилося українське життя, постали нові організації, клюби, спортові дружини, зміцнилися парафіяльні громади, союзи і т. п. Але чи скріпився визвольний фронт України? Чи збудували ми силу в нас самих?

Правда, „своє роблять" Український Конґресовий Комітет і Злучений Український Американський Допомоговий Комітет. Та, коли подивитися правді в очі, то хоч від закінчення другої світової війни минуло 10 років — американські українці на визвольному фронті не багато поступили вперед. На підставі заяви державного секретаря Доллеса, за останні три роки Америка кілька разів була на грані війни. Уявімо собі, що то сталося б з Україною, якби була ця нова війна вибухла. Чи готова була українська спільнота в Европі і в Америці до таких подій по 10-річних дебатах і з'їздах? Правда, вибух війни міг би з'єднати українців, щоб одностайно стати, але чи не було б це запізно, без власної сили?!

А сила наша в нас самих! Не маємо в Америці ні одного конґресмена, ні навіть стейтового асамблемена з українського роду. Крім адвоката Яреми і адв. Гонаса з Індіяни, що були в стейтових леґіслятурах, крім мейора Боффало Панькова, пані Марії Бек з Дітройту, а раніше мейора Хиляка з Олифанту, не маємо сили вибрати представників українського роду до американських законодатних тіл. Не маємо навіть сили вибрати не то алдермана в Шикаґо, а навіть мати свого капітана „превінкту". І не будемо мати, бо хоч не мало нас, ми не живемо скупчено і наші сили розпорошені.

І хоч в Америці проголошують „Українські Дні", то Україні з цього не багато полегшає. В американців все є задні думки, які вони часом і висловлюють і просто питаючи: чи маєте якого „свого" конґресмена, алдермена, стейтового представника, суддю?

Не маємо! Все ж таки є на що покликатися, є наша сила, яку треба розбудувати ще більше. Український Народний Союз — це та „сила в нас самих"! Остання конвенція у Вашинґтоні виказала і підкреслила ту силу, бо до неї прийшли не тільки сенатори і конґресмени і представники уряду, але й сам Новленд, лідер тодішнього Сенату. Значить, американці респектують силу, організованість. Напевно всім українцям в Америці, було приємно читати в пресі про ту величаву українську маніфестацію, приємно було і українцям в Европі. Було чим похвалитись! Тому кожний українцеві в Америці, який любить покликуватися на свій рід, який хоче допомогти Україні визволитися, повинен без надуми причинитись до будови і скріплення української „сили в нас самих". Тепер є на це час, кампанія за новими членами продовжена на дальших 6 місяців. Український Народний Союз є тою силою, тим Гібральтаром, справжньою українською заморською твердинею.

Вступайте до Українського Народного Союзу і розбудовуйте „нашу силу в нас самих"!

† Д-р Лука Мишуга

АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНА

(10)

Крім цього, треба пам'ятати, що першою польською іміґрацією була політична іміґрація по невдалім польськім повстанню 1863 року. Отих іміґрантів спровадили тоді американські організації, що симпатизували польським визвольним змаганням і польським революціонерам. Їх то утримувано з жертв, збираних між американцями по цілім краю. Вони зорганізували в 1842 р. першу польську організацію з бувших повстанців під назвою „Стоваришення Поляків в Америці". У своїй пропаґанді представляли вони українські землі як польські. Заходом цієї організації влаштовано в 1844 р. в Ню Йорку величне свято „14-их роковин польської революції"', на якім головний їх організатор, повстанець Калусовський, виголосив промову, що в ній підкреслив таке:

„Всюди в світі, як в Америці, так і в Европі, мають поляки своїх симпатиків. Це значить, що їх справа визволення чиста і свята. Голос симпатії американців, як і подібні голоси інших народів, мусять дійти до польської землі і відбитись об гори Карпати (!) і два польські моря (!) (Балтійське і Чорне). Польща не воскресне через польських королів і їхні коншахти. Нарід визволить Польщу. Віра в її визволення це — несмертельність Польщі. Америка чудовий край і гостинний. Але поляк не сміє поважитися думати, що він тут є чим іншим, як гостем. Бо вітчизною поляка може бути тільки Польща. Туди над Вислу і Дніпро (!) треба йому дивитись. Дорога є американська свобода, але дорожча вітчизна — Польща. Нема і ніколи бути не може братання між поляками і їхніми сусідами, грабіжниками, що розшарпали польські землі. Всі ми є діти Польщі й рівні, без огляду на те, хто під якою стріхою народився і чи ходив до школи у бернардинів чи у василіян, чи хто з шляхотського роду чи з такого, який був з гайдамаками. Америка подібна до Польщі. Чи ж широкі степи України не нагадують степів американських? Шукаймо приятелів, але числім тільки на свої власні сили. Це треба повторювати народові: сьогодні, завтра і завжди."

Усі ті повстанці, як бачимо, дивились тут в Америці на Польщу, як на державу, що вже знівелювала усі границі між Україною та Литвою і злила ці три народи в один польський нарід. Окремого українського народу вони не визнавали.

Ще згадаємо, що польські повстанці 1831 р. повели широку акцію збирання фондів для Польського Комітету в Парижі, який виконував функції польського уряду. З Америки висилано пізніше допомогу в грошах і повстанцях для підтримки польського повстання 1863 р.

Польська заробіткова іміґрація, і то головно з Галичини, почалася десь у 50-их роках минулого століття. Першу польську оселю стверджує о. Вацлав Крушка в своїй „Історії Польщі в Америці" в р. 1855 у стейті Тексас. Перший польський костел в Америці побудовано в 1856 р. у Тексас, в польській оселі „Панна Марія".

В часі, коли прибув до Америки перший український священик, нараховували вже на американській землі до пів мільйона поляків. Вже було багато польських священиків, польських організацій, а між ними була така запомогова організація як „Звйонзек Народови Польскі" (1880 р.), яку створено відповідно до пляну найвизначніших умів революційної Польщі. Статут цієї організації закінчувався таким уступом: „Як жити, то для Польщі; а як терпіти і вмирати, то за Польщу!" Ця організація заявляла, що коли край мовчить, коли угодове „гаддя" сичить, то вона мусить протестувати, рятувати честь вітчизни. Орган цієї організації, „Зґода", дуже гостро критикував політику краківської групи в краю за її угодове становище супроти Австрії чи інших окупантів польських земель, як теж і за те, що, замість плекати в польській суспільності дух бунту проти окупантів і потребу підготови до нового революційного зриву, ця група вчила польську суспільність пристосуватись до обставин. Звйонзек Народови та його орган згодом „виклято" за те, що до цієї організації приймали поляків без огляду на їх віровизнання і в ній критикували польське католицьке духовенство, особливо т. зв. „змартвихвстанців" (воскресенців), які проповідували, що є одна тільки вітчизна, про яку кожний зобов'язаний повсякчас пам'ятати, — та, що в небі, і за те, що вчили, що тільки „чудо з неба" може врятувати Польщу, а не повстання і революційне виховання польських мас. (Про ці справи розписується широко Станіслав Осада — „Гісторія Звйонзку Народовеґо Польскеґо", Шикаґо, 1905).

Для нас тут важливе те, що в часі, коли українці були в Америці без усякого проводу вже які два десятки років, поляки мали тут сотки такої інтеліґенції, на яку польський нарід міг тільки здобутись і яка мала ясний державницький ідеал. І ось та інтеліґенція здобувала між американцями симпатії для справи відродження Польщі.

Всі ці поляки, яких би вони не були ліберальних поглядів, на ділі не визнавали ніякого українського народу, як народу, окремого від польського. А такого, щоб наш нарід хотів бути самостійний і мати свою, окрему від Польщі, державу, навіть не припускали.

Ситуація ускладнялася ще й тим, що ті елементи з нашого народу, які прибули тоді до Америки, самі не знали ні своєї правдивої назви, ні свого роду, ні свого національного ідеалу. Тому й американці брали їх за австріяків або поляків. Баламуту скомплікувала ще й російська пропаґанда, що підтягала наших іміґрантів під російську назву і російський прапор.

Як виглядали українсько-польські взаємини в практиці, на місцях, пізнати найкраще з тих описів, що їх подає о. Стефан Макар у своїх нарисах „про українські кольонії" („Свобода", 1897 р.). Згадуючи про Шамокін, Па., куди зайшли перші наші іміґранти десь коло 1880 р., подає о. Макар ось що:

В Шамокіні застали українці поляків з Познанщини, до яких звичайно вдавалися в комірне, бо, як „ґрінори", не знаючи англійської мови, з ними лише могли порозумітися. Але ті поляки, мабуть перший раз побачивши таке диво, як українець, не могли вийти з дива, що це за звір, і стали їх дрочити різного роду назвиськами, поштуркувати, робити їм всілякого роду пакості, а коли котрий з українців показувався на місто, то не тільки самі кидали за ним камінням, викликуючи „гунґеріен", але й англійських людей намовляли до того. Українці мусіли належати до польської парохії, а то й колекту сплачувати, бо кожний поляк під загрозою утрати неба не смів держати українця, який не належав би до польської громади.

Вкінці українці взялися будувати свою власну церкву. Та як тільки польський священик Кльоновський довідався про це, наступної неділі вчистив проповідь, кидаючи громами на українців, що посміли відлучитися від польського костела, а в кінці проповіді підняв руки догори, просячи в Бога: „Русіні бендон стяваць божніцен! Просьми Боґа, жеби сен їм помєшали єнзикі як пши бабільонскєй вєжи". Та не помогли заклинання: нарід діпняв свого („Свобода" ч. 45, 1897).

Живучи в таких обставинах, бідні іміґранти, що були „чорними кретами у копальнях Пенсилвенії", вислали до старого краю, як подає „Діло" з 1894 р., „дивне і наївне" письмо. Ось воно:

Ярослав Падох

ЗА ОЖИВЛЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ТРАДИЦІЙ

У попередній статті ми вказували на непопулярність ідеї обезпечення серед наших земляків у цім краю. І тільки торкнувшись тієї проблеми, ми вказали на одну з причин: мале поширення обезпечення в старім краю. Умовини колоніяльного визиску України і її населення займанцями не дозволили нам розвиватися всебічно, вони й дуже припізнили наш господарський ріст. Роки неволі і господарського визиску принесли нам не тільки господарську відсталість, але також повне відчуження від таких рішальних у господарськім житті нації, зокрема модерної нації, ділянок господарки, як промисл і купецтво. Іноколи те відчуження вироджувалося навіть у таку типову для февдальних часів, нехіть а то й погорду для купецької і промислової діяльности.

Час поміж двома війнами приніс чималі зміни на всіх ділянках нашого національного життя. Не обійшлося без змін також у господарській ділянці. Наші села покрилися сіткою господарських станиць: купецьких кооператив, промислових м о л о ч а рень, приватних крамниць. По містах Галичини з року на рік виростали на ринку в тих центрах купецьких повіту, зразу несміло, а потім що раз густіше показні крамниці наших молодих купців. Купецький стан відроджувався так спонтанно, як дещо раніше відродилася, після століть неволі, спонтанно українська держава і українська збройна сила.

Та все ж господарське відродженя вимагає довгого часу. Почини підприємчивих одиниць тільки впродовж десятиліть, а то й століть, переставляють націю на нові господарські шляхи. Незалежно від тисячів крамниць, що виросли після визвольних змагань на наших землях, від центральних установ, що обертали мільйонами, все ж таки загал населення залишився в своїй масі хліборобами або урядовцями і до останньої війни господарська відсталість наших земель не багато змінилась, а ще менше змінилась господарська ментальність нашого населення. Причиною того була наша віками продовжувана господарська відсталість.

Ця відсталість, на наш погляд, є головною причиною такого дуже негосподарського наставлення нашої громади до ідеї обезпечення на американськім континенті. Молодий, пробоєвий дух господарського відродження, що між двома війнами спонтанно поширювався по нашій землі, чомусь не захопив американських українців. Ті нечисленні господарські станиці, що їх тут побудували давніші й новіші іміґранти, підтверджують наш погляд. Вони не стоять в ніякому речевому відношенні ні до нашого числа, ні до наших потреб, а тим самим і до наших можливостей. Чомусь по крутих шляхах нашого скитання розгубився вже глибоко засвоєний на рідних землях клич „свій до свого", а ще більше загинув свіжо відроджений гін до господарської експансії і незалежности.

Як колись у старім краю, ми у нашій масі доволялися мало, а то й зовсім нерентовною господаркою на шматку землі або скромними урядничими посадами, так у цім краю, ми в нашій масі задовольняємося працею у фабриках, до того ще здебільшого у характері слабше платних, некваліфікованих робітників. І навіть у цім краю необмежених можливостей і небувалого господарського розмаху, ми надалі дозволяємо іншим зберігати монополь всіх головних ділянок господарського життя, добровільно зрікаючись нашої участи в ньому.

Обезпечення це одна з найважливіших ділянок господарського життя. Мабуть усім відомі заворотні суми майна і оборотів тутешніх обезпеченевих компаній. Не Дженерал Моторс і інші промислові ґіґанти, але саме обезпеченеві підприємства зайняли перші місця у табелі наймогутніших фінансових потентатів цього континенту. І мабуть всім відомо, що на двох мешканців З'єдинених Держав припадає в пересічі три обезпеченеві полиси. Й то полиси не на п'ятсот долярів, але часто на десятки і сотки тисячів долярів. Адже ж стало майже поголовним звичаєм в цім краю, що новонароджена дитина дістає полису, платну після 18 років, щоб було в неї на початок студій, коли дійде до каледжового віку. Адже ж майже не має молодих пар, які, заключуючи подружжя не подбали б про відповідне забезпечення для дружини і очікуваних дітей, щоб не залишати їх на призволяще ніколи не передбаченого випадку.

А втім, безпечення це не тільки охорона перед несподіваним нещастям. Обезпечення, це не в меншій мірі також ощадність. Ощадність для самого обезпечення на старість і на його потреби або потреби його дітей в пізнішому житті. Скільки домів закуплено за виплачені полиси 20-річного обезпеченевого терміну. Скільки високошкільних дипломів завдячують студенти обезпеченевим полисам, вчасно викупленим їх батьками. І скільки господарських підприємств збудовано за гроші, заощаджені шляхом викупна обезпеченевих поліс. Бо обезпечення ніколи не виросло б до ролі такого могутнього господарського чинника, коли б обмежувалось тільки до забезпеки перед нещастям. Це так би мовити пасивна сторона обезпечення. Його активна сторона, це ощаджування шляхом обезпечення, й то ощаджування в найдоцільніший і в найбільш послідовний спосіб. Адже ж, викупивши полису, ви мусите постійно і точно платити премії, щоб не втратити полиси чи привілеїв, які вона дає, а це примушує вас щадити безперервно, незалежно від хвилевого заробітку, чи збільшених видатків, що з часом перемінюється у тривкий звичай, який є єдиною певною запорукою постійної ощадности. А тільки така ощадність є творча. Тільки вона стає п о в а ж н и м господарським чинником, таким важливим не тільки з особистого погляду щадника, але й з погляду загального, громадського.

Обезпечення, це одна з ділянок господарської активности. Господарсько експансивні народи доцінюють його вагу, господарські відсталі народи не розуміють його значення. Відродження колишньої господарської активности та експансивности нашої суспільности, настановить її також активно до справи обезпечення. А це відродження є не менше потрібне для модерної, молодої нації, що прямує до своєї повної еманципації, як відродження та закріплення її культурної та політичної активности.

Давня Україна була не тільки краєм воїна, але також краєм купця-мандрівника. Через Київ, Галич і Львів йшли найважливіші купецькі шляхи із Заходу на ближчий і дальший Схід. По Дніпрі послався славний торговельний шлях „з варяг у греки". Давній український купець будував силу і повагу держави не менше за її воїнів і політиків. Відроджуючи і плекаючи ясні традиції нашого державного життя, не зрікаймося також традицій господарської незалежности й експансії. Бо ще ніколи в історії світу господарська активність і сила не були такі вирішні для долі одиниць і народів, як це є сьогодня.

ВІДДІЛИ УНС ПРИ ПРАЦІ

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Річні Збори Т-ва „Запорізька Січ", Відділ УНС 367

Річні Збори Т-ва „Запорізька Січ", Відділ УНСоюзу в Рачестері, стейт Ню Йорк, відбулися в неділю 11 грудня 1955 р. Після звичайного зібрання вкладок та прийняття нових членів і членів із переступними листами, виплачено допомогу хворим членам та поінформовано присутніх про стан Відділу. Складено фінансовий звіт і повідомлено про актуальну кореспонденцію.

Всі ці точки денного порядку забрали всього одну годину. Багато довше тривала дискусія над пожвавленням діяльности Відділу і можливостями побільшити його новими членами. Під кутом таких завдань вибрано нову Управу Відділу. До виборчої Комісії ввійшли: Михайло Сорохтей, Михайло Мельник і Іван Тиханович. Із трьох кандидатів на предсідника Відділу (Карло Маньківський, Микола Мазурчак і Михайло Мельник) вибрано головою Відділу Карла Маньківського. Його заступником вибрано Григорія Лилака, а секретарем став, за одноголосним вибором, Василь Попович, його ж заступником — Теодор Песко. Касієром обрано Петра Дзюбу, а заступником Прокопа Семкова. Контрольна Комісія: адв. Володимир Пелкі, Михайло Попович і Василь Бабій, прапорщиками: Михайло Башта й Іван Тиханович, а господарем залі знову — Степан Чайковський. Після переведення вибору, за традиційним звичаєм — заприсяжено новий уряд. 15 січня ц. р.в Українсько-Американськім Клюбі відбулись перші Збори Товариства в цьому році і за нової Управи. Після полагоди формальних і актуальних справ, відмічено 25-ліття існування Товариства. Члени, які належать до Т-ва і УНСоюзу 25 років, дістають відповідний дарунок, з написом: „Товариство Запорожська Січ , Відд.367, Рачестер, Н.Й.". Всі вони вступили до „групи чверть сторічноків". Потім, давні й новообрані урядники виголосили короткі промови з подяками та побажаннями. Пані С. Лилак, П. Третяк, В. Середзук і Е. Павлик притовили перекуску. Члени Відділу перевели милий вечір на товариській гутірці, обмінюючись споминами про рідний край і тутешні давні переживання. У Відділі є такі члени, які прибули до Америки тому 40 і 50 років, а є й зовсім новоприбулі. Відділ розпочав Новий Рік гідно і з вірою в дальший свій розвиток.

Василь Попович

Річні Збори Членів Відділу ч. 285.

Річні збори членів нашого Відділу відбулись у суботу, 24 грудня 1955 р. Перш за все треба відмітити таке гарне явище, як присутність на тих зборах представників від всіх родин-членів Союзу, за винятком лише одного. Наш Відділ є новий — його засновано лише у вересні 55 р. а склад його членів — всього 19 осіб.

Па відкритті зборів, предсідник Відділу п. П. Ділавський зробив змістовну інформацію про перебіг наради союзового членства у присутності головного предсідника УНСоюзу, п. Д. Галичина, під час його побуту у м. Рачестер, Н. Й. 23 листопада 55 р.

Потім були заслухані звіти секретаря і касієра Відділу. Ці звіти ствердили акуратність з боку членів Відділу, щодо сповнення ними їхніх грошових зобов'язань та гарний стан книговодства. Не зайво є відмітити, що не було жадного випадку суспендовання членів Відділу.

На цих зборах секретар Відділу о. Н. Чернявський поставив питання про дальші напрямні у роботі Відділу. На його думку робота Відділу не може полягати лише у виконанні обов'язків у відношенні до Головної Канцелярії УНСоюзу. Відділ прийняв на себе почесне і зобов'язуєче ім'я: „Братство Св. Юрія Переможця„. Отже, це Братство мусить вести роботу тих Братств, які, у свій час, були на Україні і які виконали величезну у своїх наслідках роботу релігійно-просвітнього характеру, бо і наша сучасна доба є загрозлива під оглядом релігійного і націоналного збереження нашого народу. Братство мусить влаштовувати відповідні доповіді--реферати, мати періодичні видання духового змісту і т. п. у межах спроможности Відділу. Постановка цього питання викликала жвавий відгомін серед присутніх та принципове схвалення необхідности ведення такої роботи Відділом.

На настирливе прохання касієра Відділу п. Ф. Карамушка про неможливість для нього, з огляду на родинне становище, вести дальше роботу касієра Відділу, Загальні Збори членів задовольнили його прохання і на становище касієра на 1956 рік обрали п. М. Ковалюка.Іншим урядникам Відділу, п.п. предсідникові і секретареві винесено подяку та переобрано на 1956 р.

На закінчення треба сказати, що Річні Загальні Збори Відділу відбулися у характері теплої і дружньої зустрічі членів. Головна думка, яка панувала у всіх виступах і що була прийнята всіма членами, це необхідність придбання нових членів.

Член Відділу

СТЕМФОРД, КОНН.

Річні Загальні Збори Братства св. Арх. Михаїла УНС, Відд. 350

В неділю, 18-го грудня 1955 року, відбулися Загальні Річні Збори членів 350 Від. УНС. В переддень Зборів була відправлена Служба Божа в наміренні членів Відділу, а в день Зборів, по Службі Божій, була відправлена Панахида за померлих членів Відділу. Зборами проводив предс. В. Карий, що вже майже 30 років безперервно виконує цей уряд. При звітах поодиноких урядників секретар д-р В. Палідвор представив членам вичерпуючо фінансову сторінку Братства і Відділу, а рівночасно подав загальний огляд цілорічної діяльности. Зокрема підкреслив він, що значна частина членів не виконала ще свого обов'язку вплати пожертви на „Веселку", згідно з ухвалою останньої конвенції. В звітовому році виплачено з каси Братства поверх 200 дол. на допомогу хворим членам, 35 долярів на добродійні цілі, а 20 дол. на Конґресовий Комітет. Тому, що всі видатки покривала каса Братства — до якої належить менше чим половина членів — Управа Відділу виступила з внеском, щоб всі дорослі члени, які не належать до каси Братства — вплачували місячну, хоч би не велику суму на покриття біжучих адміністраційних видатків. І тут треба підкреслити надсподівано гарний підхід присутніх членів до цієї справи. По короткій дискусії одноголосно ухвалено, що кожний дорослий член Відділу, який не належить до допомогової каси Братства, є обов'язаний платити по 10 центів місячно на покриття біжучих видатків Відділу. Прийняття тієї ухвали — без спротиву — вказує на вирозуміння з боку членів для потреб Відділу і на їх здисциплінованість. При пояснюванні обіжників Головного Уряду, секретар подав до відома, що він перевиконав наложену на Відділ норму в приєднуванні нових членів, бо в часі кампанії він приєднав 14 членів (норма 11). Члени Контрольної Комісії А. Кругляк, Д. Малиняк і Й. Смаль подали внесок, щоб всім урядникам уділити абсолюторію і заявили, що перевірили докладно всі книги і записки та ствердили, що діловодство і касовість була ведена дуже совісно і дбайливо. Голосуванням на бальоти вибрано новий уряд в складі: В. Карий — предсідник, С. Панасюк — заст., Ст. Корівчак — касир, Н. Когут — заступник, д-р В. Палідвор — секретар, М. Сидяга — заст., К. Кульгавич і І. Тирчик — опікуни хворих, А. Кругляк, Д. Малиняк і Й. Смаль — контролери. У вільних внесках і запитах підкреслено обов'язок участи в щомісячних зборах і конечність пожвавлення праці Відділу. По заприсяженні нововибраних урядників, предс. В. Карий, замикаючи Збори, закликав усіх членів, щоб вони дружньо, як одна союзова родина, допомагали урядникам виконати якнайкраще наложені на них завдання для добра не тільки членів, але й цілої української громади.

Н. Н.

БОСТОН, МАСС.

Збори 238 Відділу УНСоюзу

Згідно із звичаєм відбувати наприкінці року Загальні Збори Відділів УНСоюзу, також 238-ий Відділ відбув свої Збори в дні 15-го гурдня мин. року у Бостоні, Масс. Збори відкрив голова Відділу П. Мороз, який в короткому слові пояснив значення Зборів. Секретар І. Сілінський склав звідомлення із своєї річної праці, яка полягала головно на організуванні нових членів та веденні листування, а касир П. Попович склав касовий звіт. Урядники Відділу не потребували соромитися: вони виказали свою працю постійним зростом Відділу. На жаль, цей чисельний зріст не позначився в такому розумінні обов'язків супроти Відділу та взагалі УНСоюзу збоку нових членів, як їх відчували і тепер ще відчувають давні члени-Союзівці. Ось на тих Зборах були приявні старі піонери, як о. Панькевич, С. Яруш і Г. Музика, але взагалі і приявних було мало. З другого боку треба признати, що новоприбулі в поважному числі вступають до УНСоюзу, хоч ще багато з них залишилось поза рямцями цієї найповажнішої і найсильнішої української національної установи в Америці, яка поклала такі заслуги для організації українців на цьому континенті і для пропаганди нашої визвольної справи. І тому під адресою всіх тих новоприбулих, які ще до УНСоюзу не належать, звертав свій заклик приявний на Зборах 238-го Відділу головний радний Микола Давискиба, який забрав слово й промовляв про конечність організування в УНСоюзі всього свідомого українського елементу, особливо ж новоприбулої і тут народженої молоді, яка має перейняти в свої руки майбутній провід всього американсько-українського життя. Промовець звернув був увагу, що коли люди нарікають, що Відділові урядники недобрі, то не повинні через те бойкотувати від УНСоюзу, а вписатись до Відділу, прийти на Збори і вибрати таких урядників, які були б найкращі. Але це можна зробити тільки тоді, коли власною активністю докажеться, хто добрий, а хто злий, бо нарікання без роботи не має жадної вартости. З-поміж новоприбулих вибрано до нової Управи Відділу на заступника голови Михайла Лозинського й усюди вибираться тих нових членів з-поміж новоприбулих, які виявляють свою активність і свою ініціятивність. Піонери українського життя в Америці, які заснували були й втримали УНСоюз і по нинішній день є йому вірні, можуть давати добрий приклад новим членам нашої організації, а нові хай організацію поліпшать.

М. Давискиба

МІТИНҐ

(Розказав Надвірний)

Коршмар Фецьо нині тяжко працює. Малий кечок пива викотив із пивниці до хижі, поставив на крíслі, пайпу забив, шумовини випустив, мисну підставив і чекає на мітинґ. Нарід сходиться поволі, деякі вичікують коло плота, деякі походжують по вулиці. Тільки куми Феця зайшли до хати, привіталися, посідали тай чекають. Хочуть зафундувати, але Фецьо не дає: „Почекайте, почекайте, добрі люди, най голова прийде. Таж ви знате, що нині мітинґ!"

Дивляться на вікна, дивляться, аж іде Николай. Всі люди гурмою з вулиці потягли до коршми. Николай ввійшов, а за ним ціла громада. Кум Фецьо поставив безліку шклянок, вцідив до одної, до другої, до третьої — до десятої, подав Николаєві і другим, націдив собі і так проговорив:

— Хоч я не вчений чоловік, і не знаю говорити так, як ксьондз козаньє, але я ґазда в своїм гавзі, тож можна мені моїх кумів і приятелів погостити. Ось тут є кум Николай, най вони скажуть, чи я на котрого коли зле сказав, чи я кому ворог. А хоч ви до мене не приходите, і я з вас не жию, то все таки ви мої краяни і браття і я хочу вас погостити. Дай, Боже, здоров'я всім нам і всім добрим людям.

— Дай, Боже, здоров'я! — загули християни.

Ніхто нічого не говорив, тільки пиво пили. Малий кечок тріс за кілька мінут. Кум Фецьо чекав і сподівався. Подразнений і обидливий нарід хотів і пити і фундувати.

— Гей, краяни, — каже Павло. — А ми не скинулися б по пару центів і не зафундували кечок, але не такий маленький, як той сирота, але великий, поважний. Таж ми прецінь ґазди.

— Ол райт! — закричали краяни.

Павло вхопив капелюх, обійшов навколо і вмить зібрав чотири доляри.

— Куме Фецю, великий кек пива!

Кум Фецьо скинув вестку, моргнув на двох хлопців, поліз до пивниці, викотив кек, поставив на крíслі, набив, обтер піт з чола, підставив миску, зцідив шумовину, обернувся з усмішкою до громади і каже:

— Тепер ви частуйтеся, добрі люди. Я вже своє зробив.

—Дай Боже здоров'я, куме Фецю! Дай Боже здоров'я, куме Николаю, що пригадали, а то чоловік був би і до смерти братства не закоштував. А то нам чоловік! А то нам Господь Бог з неба його прислав.

Випили одну, другу, третю. Краяни почервоніли, почали голосніше говорити, а Николай з кута відзивається:

— Та бо ми, любі краяни, не на то нині зійшлися, щоб лем пиво пити, але на то, щоб нашу спільність заложити. Ви знаєте дуже добре, не треба вам говорити, що в „Союзі" сила: чи то хто зімре, чи хто захворіє, чи то кому жінка в старім краю зійде зі світу, то кожному підмоги треба. Один всіх не споможе, а всі одного, то гей. Бували ми по других плейзах, то там братства, то там церкви! А ми що? — Чи не такі ми ґазди, як другі? Чи не так ми беремо пейду, або може ще й ліпшу як другі? Скажіть!

— Так, так! Правду маєте — загудів нарід.

— А тепер, краяни, заложім собі своє братство. Виберемо собі уряд, поскладаємо центи, тай вже є братство.

Почалися вибори. Нарід кричав, шептав, головами кивав. Не можна нікого образити. І цей кум, і той краян милий, і тамтой не ворог. Николай вдарив п'ястуком об стіл, відкашляв і проговорив голосно:

— Хто буде председа?

Тихо стало.

— Ну, вибирайте, хтось мусить бути.

Тимко Обмитий почіхався в потилицю, кашельнув, вичистив ніс тай каже:

— І —вас, куме Николаю, як чесного; і вас, куме Фецю, і вас, всі браття, прошу бардз шумнє слово. Хоч я не вчений чоловік, бо мій няньо не посилали мене до школи, лише за вівцями в поле, але всеж я кусцік розуму маю, бо я ходив поміж люди і дивився як вони жиють. А як уже маємо найстаршого з-поміж себе вибрати, то я би думав, що ніхто між нами не варт більше, як таки наш кум Николай. Вони, правда, також не знають письма, так як і я. Але вони вже в тім бизнесі були і його розуміють.

— Най буде Николай председею — загула громада.

Вибрали цілий уряд, поскладали центи; до пізної ночі йшла така робота. Складали, міняли, видавали, робили помилки, направляли. Одні сиділи в хижі, другі коло бари. Говорили, кричали, сварилися, перепрошувались.

Творився Союз.

* Цей образок з українського життя в Америці з-перед 50 років передрукований з „Свободи", ч. 35, з 1903 року.

А. Драган

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В МИНУЛОМУ І СУЧАСНОМУ

(7)

Аж сльози ставали в очах на вид тієї дрібноти, яка й не бувала в своєму краю, а все таки тягне її туди, де наша вітчина, де Русь-Україна... Другою дуже гарною піснею, яку відспівав мішаний хор, була „Вулиця" (Ф. Колесси). Кожний, хто почув ту пісню, пригадав собі рідний край, кожному забилося скоріше серце, а думки кожного полинули в рідне село, на вулицю, де під вербами, в маєву чудову ніч, парубки й дівчата разом веселяться, співають... Дуже гарно випали пісні Лисенка „Ой Дніпре мій, Дніпре" — баритонове сольо Панасевича, Нижанковського „Нова Січ", Лисенка „Ой пущу я кониченька", Вахнянина „Урра, у бій", Копка „Мій край — мій рай", фортепіянові сольо і декламації, а головно Шевченка-Вербицького „Заповіт". На закінчення відспівав хор „Ще не вмерла Україна" та „Май контрі", а всі гості піднеслися з місць, щоб віддати честь нашому народному гимнові... Пісні наші сподобалися всім, а вже найбільше американцям, які напевно подумали собі, який то славний мусить бути нарід, що такі гарні пісні має, які то ті українці великі патріоти, коли так люблять свою вітчизну. По концерті відбувся комерс, на якому було багато запрошених американців. Вони дуже хвалили українців, як чесних людей та великих патріотів, і казали, що коли українці будуть в Америці такі, як у Союзі, то надійде час, що виберуть українця президентом З'єдинених Держав..."

Тоді теж чи не вперше заговорила про Українців, як нарід, і американська преса. Між наведеними в „Свободі" голосами тієї преси читаємо:

„Свободолюбні українці закінчили вчора наради свого Народного Союзу концертом в залі опери. Публіка була численна, і всі вони милувались українською піснею та були очаровані нею. Для багатьох українська музика була відкриттям. Глибиною почувань вона перевищує музику багатьох інших народів і має в собі якийсь смуток і бажання, які віддзеркалюють природу цього волелюбного народу, що так довго бореться за свою волю і з якого численні приїхали до Америки, щоб зазнати тутешньої волі та стати найліпшими громадянами нашої країни."

Ці короткі описи є тільки одним з численних доказів тієї рішальної ролі, яку відіграв Український Народний Союз вже в першому десятиріччі свого існування не тільки для американських українців, але й для українського народу та його змагання.

УНСОЮЗ У ДРУГОМУ ДЕСЯТИРІЧЧІ

Можна б написати грубезні томи книг про дальший розвиток, працю й боротьбу Українського Народного Союзу, що охоплювала щораз нові ділянки, поширювалась своєю формою та поглиблювалась своїм змістом. Але в цьому другому десятиріччі заснування УНСоюзу спостерігається вже деяку переоцінку вартостей та деяку зміну в наголошуванні поодиноких справ. На одне з перших місць, крім організаційних та внутрішніх американсько-українських справ, тепер з кожним роком щораз більше виступають справи „Старого Краю", а шпальти „Свободи", органу УНСоюзу, щораз більше заповнюються звітами, описами та головно безконечними виказами пожертв на цілі вже тоді воюючої соборної України.

Коротка характеристика поодиноких конвенцій з того часу взята із конвенційних звітів або редакційних коментарів „Свободи", дасть загальне уявлення про цей розвиток. Дев'яту черги конвенцію УНСоюзу, яка відбулася в червні 1906-го року в Скрентоні, „Свобода" коротко характеризує:

„Треба зазначити, що всі делеґати, які брали участь в цій конвенції, були люди свідомі, розумні, люди серйозні, що прийшли на конвенцію не для своїх особистих амбіцій або баламут, але для того, щоб найліпше спричинитися до розвитку своєї організації... Між важливими увагами тієї конвенції треба згадати: Замість дотеперішньої постійної місячної вкладки до Союзу по 70 центів, ухвалено розмет. Посмертне Союзу піднесено з 600, зглядно 900 долярів на 1,000 долярів, при чому біднішим та самотнім дано можливість записуватись на половину посмертного, себто на 500 долярів. Створено при Союзі постійний Народний Фонд. На Бойовий Фонд в Галичині ухвалив Союз із своєї каси 100 долярів. Рішено приймати до Союзу теж канадійських українців. За офіціяльний правопис для Союзу і „Свободи" прийнято без одного голосу спротиву такий правопис, якого вживають у всіх українських школах, книжках і часописах, себто фонетичний правопис... Ця конвенція була реорганізаційною конвенцією, що поставила Союз на тривких основах і запевнила йому будучність".

Чергова, десята конвенція УНСоюзу, що відбулася у Филаделфії, в липні 1908-го року, замітна тим, що тоді рішено зорганізувати Молодечий Союз, куплено та рішено розбудувати друкарню „Свободи", рішено обрати комітет, який опрацював би „Буквар" і „Читанку" для потреб українських дітей і шкіл в Америці та низку інших постанов. Ця конвенція ухвалила протест „проти всіх гнобителів українського народу в старім краю і тут на чужині.". Першим почесним членом УНСоюзу та духовним покровителем обрано першого американсько-українського єпископа Сотера С. Ортинського, а між пожертвами на різні народні цілі, ухвалено одноголосно вислати 200 долярів на допомогу для Івана Франка, що „присвятив все своє життя для праці над освідомленням народу".

Чергова, 11-та конвенція УНСоюзу, що відбулася у вересні 1910-го року в Клівленді, вже проходила під знаком назріваючих нових труднощів і перешкод, переважно внутрішнього порядку. Союз тоді ще задержав назву „руського", але це вже була тільки традиційна форма, бо на ділі вже все проходило під знаком розбудженого українства. Правда, боротьба з москвофільством і кацапнею ще продовжувалася, але це вже не була „внутрішня боротьба", як радше боротьба з керованим і веденим за російські рублі аґресивно-імперіялістичним московським фронтом, що скривався під плащем православ'я. Народний Союз є в тому часі безспірним авторитетом і лідером українства. А коли з кінцем серпня приїхав на відвідини до З'єдинених Держав Галицький Митрополит Андрей Шептицький, то в нюйоркському порті привітав його „іменем американських українців" голова Народного Союзу п. Д. Капітула. Все ж таки на самій конвенції заіснувала подія, що була віддзеркаленням тодішньої боротьби за впливи і що в більшій або меншій мірі має свої наслідки і сьогодні. На тій конвенції винесено ухвалу, щоб змінити назву „Руський Народний Союз" на „Греко-Католицький Руський Союз". Рішення винесено під впливом єпископа Сотера Ортинського, що був на тій конвенції головою Статутової Комісії і настоював на такій організації, яка була б підпорядкована кожночасному єпископові. Дальші постанови в тому відношенні включали, що делеґатом на конвенцію може бути тільки греко-католик і що кожний член Союзу має обов'язково йти до великодньої сповіді. Після тієї конвенції почала назрівати затяжна і — як це видно ясно з перспективи пізнішої історії — зайва боротьба за церковні і світські впливи в народному житті. Союзові почало загрожувати розбиття, боротьба почала загострюватись, радикалізуватися. В тій боротьбі головна роля припала силою факту органові УНСоюзу „Свободі", яка всіми силами намагалась не допустити до розбиття та злагіднювати антаґонізми. Характеристична під тим оглядом редакційна стаття: „Камо грядеши", надрукована в „Свободі" з 13-го жовтня. В ній сказано багато дечого такого що не втратило своєї актуальности й сьогодні, і тому наводимо її урывками. Там написано:

ЩАСТЯ І ДОБРОБУТ РОДИНИ — ЦЕ ПЕРШИЙ ОБОВ'ЯЗОК ЖІНКИ! ҐАРАНТІЮ ТОГО ЩАСТЯ І ДОБРОБУТТЯ НА ВИПАДОК НЕЩАСТЯ ДАЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ. ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ВАШ РОДИНИ МАЛИ ТУ ҐАРАНТІЮ!

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА Й УНС

Хто зазнайомлюється з початками Українського Народного Союзу, тому може здаватися, що наше жіноцтво не брало жадної участи в його початках та його розбудові. У більшості Відділів можна запримітити на становищах урядників переважно чоловіків. Фактично воно так не було, бо хоч жінка не стояла у проводі Відділу, то вона була заохотою і помічником свого чоловіка вдома, де звичайно обговорювалися організаційні справи. Робила вона це частинно з патріотичного обов'язку і частинно в своїм власнім інтересі.

Тому 50 чи 60 років наша іміграція не була ще ознайомлена з різними американськими асекураційними компаніями, як це є тепер. Тоді для українців забезпеченевою організацією був Український Народний Союз. Тому треба рішуче ствердити, що наше жіноцтво, хоч не було видно заступлене в творенні і розвитку УНСоюзу назовні, добувало його всередині — себто в своїй родині, в своїм домі. Це дуже важливе, бо жінка, як мати, мала великий вплив на своїх дітей. І тому тут народжена молодь, яка бере активну участь в житті Українського Народного Союзу, це діти тих батьків і матерей, які перші клали підвалини під ту велику будівлю, що їй на ім'я Український Народний Союз.

В початкових конвенціях УНСоюзу, майже не було жінок і чоловіки так з тим освоїлися, що коли опісля появилась мала кількість жінок-делеґаток, то донині дехто оповідає, як гумореску, випадок з однієї конвенції УНСоюзу, як то один делеґат, забираючи слово, звернувся до присутніх такими словами: „Шановні делеґати і ви, баби".

Минали роки, десятки років і наше жіноцтво збільшувало ряди Українського Народного Союзу своїм членством, а тим самим зростало і число делеґаток на конвенції Союзу. На останній конвенції у Вашинґтоні жінки-делеґатки становили одну п'яту частину всіх делеґатів. У рямцях Українського Народного Союзу знайшлася велика частина свідомого й активного нашого жіноцтва. Під теперішню пору Український Народний Союз може похвалитися доволі великим числом чисто жіночих Відділів з назвами як Відділ ім. Лесі Українки, Сестрицтво Преч. Діви Марії, Дочки України і т. п. Виходить з того, що рямці УНСоюзу є такі великі, що наше жіноцтво може виконувати працю різних напрямків, організуючись у Відділах УНСоюзу. Щоб заохотити жіноцтво до членства і праці в УНСоюзі, одна з конвенцій подбала про те, щоб в статуті УНСоюзу була точка, яка дає місце найменше трьом жінкам в Головнім Уряді УНСоюзу.

Яку ж працю може виконувати жіноцтво, будучи в УНСоюзі? Коротка відповідь: кожну, що є згідна із статутом УНСоюзу. А статут Українського Народного Союзу виразно каже, що ціллю УНСоюзу є праця для добра українського народу.

Історія конвенцій УНСоюзу, яка є подана в Пропам'ятній Книзі, виказує, що до Головного Уряду УНСоюзу ввійшла вперше жінка на 10-ій конвенції в 1908 р., як містоголова. Це була Марія Черемшак. Значить, приблизно 50 років тому наше жіноцтво почало ставити перші кроки на організаційнім полі УНСоюзу. В 1917 р. на чотирнадцятій конвенції було вже три жінки в Головнім Уряді, а це містоголова і дві головні радні. Як на попередніх конвенціях впадало в очі надто мале число ділеґатів-жінок, так на останній жінок-делеґаток була п'ята частина. І тут треба ствердити, що жінки входили до всіх комісій, а в деяких, як напр., в комісії пресовій, виказали чимало активности.

Для нашої тут народженої молоді напрямні і форми праці УНСоюзу є дуже сприятливі. Візьмімо до уваги спорт, в яку то ділянку УНСоюз вклав багато гроша, щоб притягнути і вдержати молодь при українській спільноті. Набуття „Союзівки" є також великим плюсом для всього членства, а молоді зокрема. Кажуть, що за гроші всюди є вакації. Воно так, але не всюди за гроші дістанете те, що дає нам „Союзівка", включно з рідною атмосферою.

На кінець про Український Народний Союз, як забезпеченеву організацію. Багато людей в добрій вірі порівнює УНСоюз з асекураційними товариствами. Це не є правильно під жадним оглядом. Поперше, УНСоюз є братньо-запомогова організація, так зв. фратерніті. Такі організації підлягають іншим законам, як асекураційні компанії, зрештою, не є для нікого таємницею, що наші перші піонери створили УНСоюз для взаємної допомоги.

Коли б УНСоюз не зробив нічого більше, лише видавав „Свободу", то його заслуги є величезні, а що говорити про різні видання українською й англійською мовами? Від останньої конвенції маємо в рямках „Свободи" дитячий журнал „Веселка". Чи не великий це осяг УНСоюзу і його членства? Було б інтересно знати, скільки наших матерей зрозуміли ціль видавання „Веселки" і її велику місію. Було б також інтересно знати, скільки матерей включилося в членство УНСоюзу, щоб в цей спосіб та „Веселка" могла жити і розвиватись. В останніх роках у „Свободі" появилися такі сторінки як „Спорт", Літературно - Мистецький Додаток, Пласт, СУМА, ОДВУ, ОДУМ, СУСТА і Кіно-Аматор. Бракує ще в „Свободі" дуже важливої сторінки, а це жіночої. Вправді, в „Свободі" є досить матеріялу на жіночі теми, але він розгублений, бо не є зібраний разом.

До приїзду нової іміґрації не було в нас в Америці багато жіночих сил до праці. Тепер вони є, тільки треба їх до цієї праці втягнути і залежить це передусім від жінок. Якщо б жіноцтво численніше включилось в членство Українського Народного Союзу, тоді можна було б здійснити видавання „Жіночої Сторінки" в „Свободі", тому здобуваймо УНСоюз, конкуруймо з чоловіками, а здорова конкуренція є завжди корисна і побажана.

Марія Демидчук,
головна радна УНС

Геновефа Зепко-Жеребняк,
теперішня заступниця гол. предс. і колишня головна радна УНСоюзу. Крім неї, в теперішньому Гол. Уряді УНСоюзу є ще п-ні Марія Демидчук та п-ні О. Штогрин.

Марія Малевич,
колишня заст. гол. предс. УНСоюзу та відома союзова діячка.

МИ, ЖІНКИ!

Український Народний Союз є настільки відома організація, що мабуть не знайдеться на терені Америки української жінки, що тої назви не чула б, що про працю її не знала б, якій треба було б пояснити, що таке УНСоюз. Тисячі жінок є членами УНСоюзу, сотки є урядничками Відділів, десятки бувають делеґатками на Конвенції, а деякі з них навіть доступили почести бути в Головному Уряді, чи то як заступниця голови, чи головна радна. Вони, ті, що їх вибрано на ці почесні місця, дбають про УНСоюз, працюють для його розвитку, дорожать тими своїми здобутими позиціями. Бо справді, на терені Америки ледве чи могли б бути більше почесні становища як ті, що їх вони здобули. Та це одиниці. А загал?

Загал жіноцтва заінтересований УНСоюзом, бо УНСоюз є забезпеченева організація, а забезпеченева проблема є для жінки важлива, куди важливіша чим для чоловіка. Причина проста і природна. В разі нещастя, в разі ускладнень в родині, на жінку спадають всі тягарі. Вона мусить і на хліб заробити, і про дітей подбати, і виплачувати всі евентуальні родинні заборгування. Отже, організація, що їй допомагає в перших найтяжчих хвилинах, не може бути їй байдужа. Але УНююз є не тільки забезпеченева організація. Вона є теж громадська організація, що робить від десятків років дуже корисну працю серед української спільноти, гуртує їх на загально - національній базі, підносить національну свідомість, проводить важливу культурно - освітню роботу, видає відомий щоденник „Свободу" і призначає грубі тисячі грошей на корисні народні цілі. УНСоюз проробив і далі без передишки робить таку важливу і потрібну роботу, що він не може бути українському жіноцтву байдужний, бо українська жінка завжди корисною суспільною працею цікавилася, завжди до неї своїх рук прикладала, завжди дотримувала кроку вимогам часу.

А вимога часу тепер є: скріпити УНСоюз! Придбати йому якнайбільше повноваргісних членів, що включилися б в працю УНСоюзу тілом і душею, що збагнули б ідею братсько - допомогової організації, яка символічно представлена є стисненням двох рук та схрещенням американського і українського прапорів на союзовій відзнаці. Треба, щоб ми всі були членами УНСоюзу і не тільки точно вплачували свої членські внески, але теж стали в ряди працівників на союзовому полі.

Час від часу УНСоюз розгортає окремі спеціяльні кампанії за придбання нових членів. Назначує за придбання нових членів спеціяльні нагороди. У цій кампанії з закликом придбання нових членів треба звертатися насамперед до жіноцтва. Жінка може найскоріше це зробити, якщо схоче і якщо зрозуміє особисту і народно - громадську користь такої акції. Ми, жінки, в першу чергу повинні масово включитися в акцію. Зачати треба від себе. Треба перевірити, чи і чому одна чи друга з-поміж нас досі членом не була. Треба наклонити чоловіка, щоб не легковажив такої обов'язкової в Америці речі, якою є забезпечення і щоб забезпечився негайно. Треба подбати про обезпечення всіх дітей, без огляду на їхній вік. Чим молодші діти, тим вкладка за них менша і поважної рубрики в видатках вона не зробить, а діти зростатимуть організованими членами своєї громади, що може мати рішальне значення для них на ціле життя. Після обезпечення себе і своєї родини, необхідно запропонувати обезпечитися в УНСоюзі сусідам, знайомим, членам інших організацій, з якими зустрічаємося. Коли навіть початково дехто з недовір'ям слухав би наших намов до обезпечення, то напевно колись буде нам за намову вдячний.

Для тих жінок і родин, що вже в УНСоюзі обезпечені, є справою незвичайної ваги перевірити домашній бюджет і сконтролювати, чи він не дозволив би обезпечення піднести до максимальної, дозволеної статутом висоти. Грошей потрібно щораз більше. Замість 500 чи 1,000 дол. обезпечення, добре було б змінити на 2,000 чи навіть 3,000, які в слушний час напевно стануть в пригоді. Теж немаловажливою справою є точне вплачування вкладок, щоб не наражувати себе на суспенди, а УНСоюз на втрати.

Солідність, яка цікує наших жінок, коли вони за якесь діло візьмуться, каже сподіватися добрих вислідів. Включившися раз у працю УНСоюзу, збагнувши її важність і користь як для себе, так і для родини та громади, будуть вони вірно при УНСоюзі стояти, в його дусі серед довкілля працювати, що може помітно причинитися до замирення і оздоровлення нашого громадського життя взагалі.

Марія Періг,
бувша головна радна та довголітня діячка УНСоюзу.

ВИВІНУВАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відноситься воно до дітей. Полягає на тому, що батьки забезпечують своїх дітей на 500 чи 1,000 долярів і платять за них вкладки до 18-го року життя. Коли дитина досягне 18 років, УНСоюз виплачує їй повну суму забезпечення.

Забезпечення це, безперечно, дуже корисне. Маючи 18 років, дитина, чи це буде дівчина чи хлопець, звичайно кінчає гай-скул і стає на порозі нових рішень, нових важливих потягнень у своєму житті. Рішається на дальші студії, вибирає професію, чи, головно дівчата, одружуються. І в такому важливому моменті їхнього життя, коли є всякі непередбачені видатки і готівки потрібно більше як коли, „падає їм як з неба" виплачене обезпечення УНСоюзу і допомагає розв'язати клопіт, зв'язаний із збільшеними видатками. В тому моменті оцінюють вони благодать обезпечення, благословлять того, що їх на обезпечення намовив, зглядно, забезпечив, хоч може ніколи досі не здавали собі справи з практичних користей обезпечення в УНСоюзі.

Вивінувальне забезпечення є для дітей. Дітям має воно принести реальну користь. Але воно має немале значення і для батьків, головно для матерей, з думки яких не сходить турбота про відповідне вивінування дітей на дорогу їхнього самостійного життя, які хотіли б забезпечити дітям образовання і хотіли б облегшити, по можливостям, найбільше перехід їхніх дітей з-під материнської опіки в самостійне життя. І власне вивінувальне забезпечення в тому їм допомагає. Воно дає спокій думкам, дає забезпечення, що їхня дитина, дійшовши до дівочих чи юнацьких літ, дістане готівку на найконечніші потреби. Може не буде та готівка дуже велика, але напевно стане у великій пригоді і дуже придасться якраз в тому важливому, переходовому моменті.

Всі батьки і всі матері про долю своїх дітей турбуються, всі хотіли б своїм дітям якнайкраще життя влаштувати. Сама, одначе, турбота не вистачить. Треба щось конкретного робити. І власне тим чимось конкретним є невідклична потреба обезпечити дітей в УНСоюзі і платити за них обезпеченеві вкладки. Чим молодша дитина, тим вкладки вижчі. Вони ніяк не захитають родинного бюджету. На них може безпечно позволити собі кожний батько-мати. Треба тільки про це подумати, здати собі справу з важливости обезпечення для дітей, треба негайно на обезпечення дітей рішитися. А тож у нас навіть в добре ситуованих родинах обезпечення дітей відсунене на задній плян. Про нього не думається, його легковажиться, його недоцінюється. Батьки мають в пляні зложити гроші для дітей в банку і тому обезпечення не беруть до уваги. Та пляни одне, а життя друге. Не завжди життя укладається так, як плянується. Нераз, мимо найкращих інтенцій, зложити не дасться і тоді приходять жалі та нарікання, звичайно спізнені. Годі передбачати розвій життя роки наперед. Буває краще, а буває і гірше, чим передбачалося. Але завданням матерей є обезпечувати дітей від непотрібного риску. Дати дітям і теж собі почуття певности, забезпечености. Таке почуття забезпечености дасть власне обезпечення дітей і про нього не треба забувати.

Олена Придун,
колишня гол. радна та довголітня діячка УНСоюзу

Крім особистої матеріяльної користи, яку вивінувальне забезпечення автоматично зі собою несе, є ще інші, не менш важливі громадські користі від обезпечення дітей в УНСоюзі. Дитина зростає організованим членом української спільноти. Від ранніх літ вона є зв'язана з громадою, з її працею, її життям. Справи громади є теж її справами, вона не стоїть від них осторонь. Чим скоріше ми включимо дитину в те організоване життя громади, тим краще. Краще для дитини, бо ліпшою виросте, краще для громади, бо менше буде в ній тих непотрібів, що то стоять від громади осторонь, громадськими справами не цікавляться, все критикують, замкнувши тісно свої серця і свої кишені перед потребами громади. І ще одна користь загального характеру: ряди УНСоюзу поповняться масово молоддю, новими членами, УНСоюз зросте і скріпиться, а зріст і скріплення УНСоюзу лежить в інтересі нас усіх, бо це означає рівночасно пожвавлення громадської праці, скріплення нашого національного фронту, скріплення виглядів на остаточну перемогу нашої правди, а з нею і здобуття волі для всього українського народу.

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА Є ПОВНОПРАВНИМ І АКТИВНИМ СПІВТВОРЦЕМ, СПІВВЛАСНИКОМ ТА СПІВУПРАВИТЕЛЕМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! ЖІНКИ ПОВИННІ ДАТИ СВІЙ ВКЛАД І В ДАЛЬШИЙ РОЗВИТОК ТА ДАЛЬШУ РОЗБУДОВУ ЦІЄЇ ОРГАНІЗАЦІЇ!

Михайло Вишиванюк

ЗА ПІОНЕРСЬКИХ ЧАСІВ

Присвята 50-літтю Т-ва „Любов", 45. Відділу УНСоюзу в Филаделфії.

Товариство „Любов" датується, як братська запомогова організація, від 1903 року, тобто від того часу, як я прибув до Америки, а було це дня 24. травня 1903.

Мені, правда, не конечно було мандрувати в далекий, невідомий світ за море, бо мої батьки були досить заможні господарі, однак я всупереч волі батьків рішився виїхати, щоб пізнати широкий світ, тим більше, що не міг погодитися в обставинами чужих визисків, які тоді панували на нашій рідній землі.

І як дивлюся нині, з віддалі півстоліття, в початки мойого життя в Америці, то видається мені иначе б то вчора було, як я по довгій подорожі блукав по Филаделфії, шукаючи 24-ої і Спрінґґарден вулиць, де мешкав тоді Григор Боднарчук, старий мандрівник по різних країнах Південної і Північної Америки, бо в нього я мав знайти тимчасове прибіжище.

Крім нього, я нікого не знав у Филаделфії, а врешті тяжко було кого знайти, щоб пізнати, бо наших людей було тоді в Филаделфії ще дуже мало. Ті перші мої кроки на американській землі не забуду ніколи, бо вони були чи не найтяжчі в мойому житті, хоча повні різних пригод і вражень, яких не бракло мені на кожному кроці, почавши від виїзду з моїх рідних Івановець.

Не легко було тоді нашим іміґрантам без знання мови, пристосіблення до нової праці та без виразного очерknення національного походження, чи приналежности, влаштуватись, хоч би сяко-так на нове життя. Знайти мешкання і будь-яку працю було незвичайно трудно, бо нашим людям ніхто не сприяв, а навпаки, як міг так шкодив. Чужі національності, головно „айриші", погорджували нами, зневажали на кожному кроці, а то й нападали на вулиці, без будь-якої причини. В таких обставинах тяжко було добитись якої праці, а коли вже і щось було, то звичайно найтяжча праця, якої не хотіли робити інші. Щоби дістати працю, треба було вистоювати днями на фабричних подвірях і чекати, коли „бос" кивком пальця, змірявши перед тим силу мускулів, викличе щасливця зпоміж товпи до праці. Робітничих організацій, чи „юній", які обставали б за робітника, тоді не було, робітник був зданий на ласку фабриканта.

Моя перша праця була в відливні заліза, а саме — ношення заліза на плечах, і за це я отримував по 4 центи на годину. А годин праці було не 40, але 60-70 на тиждень, або й більше і без „овертайму". На тиждень я заробляв по 4 доляри.

Друга моя праця, вже ліпше платна, була при печі розтопу заліза, і це була чи не найтяжча, бо я робив в такій високій температурі, що мене час від часу зливали водою. І за цю працю я отримував вже по 12 центів на годину. Вартість доляра була тоді, очевидно, далеко більша, як в нинішніх часах, однак пропорція тодішніх заробітків до теперішніх була чи не вдесятеро менша. Тяжко жилось тоді нашим іміґрантам. Багато з них, розчаровані твердою дійсністю, мріяли про скорий поворот до рідного краю, але це було майже неможливе з огляду на брак грошей. Сильніші волею борикались з тими обставинами як лише могли, в надії на краще, а ознайомившись з обставинами не підкорилися і втримались на поверхні, не гірше інших національностей.

Найбільше відчувався тоді брак виразного національного обличчя, бо наші люди, спантеличені різними аґентами, ділились на москвофілів, мадярофілів, руснаків, поляків і австрияків, поминаючи вже безглуздий антаґонізм поміж лемками, закарпатцями, галичанами, придніпрянцями, а то й гуцулами, бойками, подолянами й іншими. Одним словом, ділили нас як хто хотів, щоб лише не бути українцями, а все це було наслідком національної несвідомости і фальшивого проводу, що відбилось фатально на розвою організованого життя нашої іміґрації.

Туга за рідним краєм і своїм середовищем примусила мене шукати своїх людей і щось робити. В короткому часі по моїм приїзді познайомився я принагідно на вулиці з кількома лемками і довідався від них, що вони йдуть до якоїсь церкви, що була тоді на „Савті", при 24-ій і Волф вулицях, і я попросив їх, щоби й мене взяли з собою. Йдучи пішки на „Савт", довідався дальше, що то є греко - католицька, мадяроруська церква, а що була вона одинока на Филаделфію, то там збирався різний наш народ. Хто вони такі? Це дало мені змогу запізнатися з деякими нашими людьми, як Кристиняк, Карп'як, Петрикович, Філипчук, Дикан, Гальчук, Дубенко й інші, які виявились опісля діяльними й свідомими українцями.

В наступну неділю ми вже йшли разом зі знайомими до тієї церкви, і там поширилось наше знайомство з іншими нашими людьми, як Росолович, Кричковський, Демків, так, що нас вже було кільканадцять однаково думаючих просвітян. Кричковський був старокраєвим дяком і тому ми пішли співати на хори, не передбачуючи неприємних наслідків, бо як Кричевський зачав читати „Вірую", то священик стримав читання і звернувся до людей, щоби нас викинули з церкви, бо ми, мовляв, „іншої віри". Отже, замість помолитись, ми опинилися на вулиці. Під церквою спостерегли ми стирту московфільської газети „Правда", приготовану для роздачі людям, і ми, зорієнтувавшись, про що йде, подерли й знищили увесь склад цієї газети. До тієї церкви ми вже більше не йшли, але всетаки гуртувались біля неї і обдумували, як створити свою церкву. За ініціятивою Кричковського, Дубенка і моєю ми вирішили заложити передовсім якесь товариство, а при його помочі братись до купна чи будови своєї церкви.

В тому часі існував вже Руський, сьогодні Український Народний Союз, однак його діяльність не охоплювала ще Филаделфії. Наші перші організаційні сходини відбулися дня 13-го липня 1903 року в підвалі дому, в якому мешкав п. Бурчак, при Фронт і Савт вулицях, і там ми заложили першу українську організацію в Филаделфії, під назвою Допомогове Товариство „Любов", з 50-центовими складками на місяць, яке згодом оформилось в 45. Відділ Українського Народного Союзу.

Отже основники Т-ва „Любов" були: Кручковський, Дубенко, Вислоцький, Бурчак, Кохан, Петришин, Карпстишин, я й інші. І хоча наша мета була узгіднена, то по якомусь часі лемки, які були в значній більшості, не хотіли зривати з москвофільським „Обществом Наумовича" і тому між нами наступили розбіжності, так, що доходило до неприємних зударів і грозило упадком заложеного з великими трудами Т-ва „Любов". Однак наша наполеглива і позитивна праця вносила більше заінтересування серед наших людей і це заважило на утриманні нашого товариства та на значному послабленні „Общества Наумовича", яке вже не могло піднестись.

Т-во „Любов" стало одинокою тоді українською організацією в Филаделфії, довкола якої гуртувалися наші люди, поширювалася народна праця, а головно наші стремління до об'єднання наших людей, розгублених по різних чужих і ворожих організаціях.

Другим і чи не одиноким чинником, який міг об'єднати наш народ, могла бути лише своя церква, яку треба було негайно створити. Однак це завдання переходило наші сили, з огляду на малу кількість діяльних і свідомих людей, на малі заробітки і на брак національної солідарности. Згодом, як наша іміґрація почала побільшуватись, ми зорганізували в 1905 році читальню Т-ва „Просвіта" і вибрали першу її управу в складі: Кричковський, Дубенко, Демків і я. Складка до читальні виносила по 10 ц. місячно. Діяльність читальні Т-ва „Просвіта", хоч при слабих силах, розвинулася була до ґарних розмірів; придбано було певну кількість добрих книжок і ведено, як на ті часи, успішну просвітянську працю при помочі театральних вистав, національних свят, різних сходин, нарад і т.п. Все те творилось старанням і працею тих людей, які гуртувалися при читальні „Просвіта", продовжуючи ідею просвіти, винесену з рідного краю. Та і тут не обійшлося без спорів і розламу, бо лемки відказалися від членської участи і співпраці. Вони не могли покинути русофільства, бо надіялись на якогось білого царя, що мав прийти зі сходу для визволення нашого народу, а тим царем мав бути цар російський.

В тому часі були вже на терені Америки деякі наші священики як оо. Струтинський, Левицький, Ардан, Бончевський і інші. Декотрі з них мали вже гуртки вірних

ВИСЛІД КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ

за 6 місяців, від липня до 31 грудня 1955 р.

Ч. Відділу	Ім'я Організатора	Приєднано	Призначена квота
2	В. Сенкович, Mt. Carmel, Pa.	1	5
3	В. Квас, Elizabeth, N. J.	1	3
5	П. Барнич, Astoria, L. I., N. Y.	1	20
6	А. Вовк, Hastings on Hundson, N. Y.	2	3
7	В. Вовк, Hastings on Hundson, N. Y.	2	3
8	В. Мандзій, Yonkers, N. Y.	10	15
11	П. Сціпений, Johnstown, Pa.	2	8
12	М. Кузьма, Hartford, Conn.	4	6
13	А. Урбан, Watervliet, N. Y.	1	10
14	М. Отрок, Newark, N. J.	6	7
15	М. Гречин, Washington, D.C.	2	5
15	Е. Флис, Washington, D.C.	1	—
16	М. Москаль, Spring Valley, N. Y.	3	3
20	А. Триш, Hamtramck, Mich.	7	7
20	Д. Квітковський, Hamtramck, Mich.	3	—
21	П. Садовець, Johnson City, N. Y.	2	5
23	А. Прескович, Ansonia, Conn.	6	5
25	О. Гіббонс, Jersey City, N. J.	2	10
25	Д-р В. Стецюк, Jersey City, N. .	3	—
27	Т. Олесницький, Newark, N. J.	10	10
28	І. Галайда, Mahanoy Plane, Pa.	6	2
29	О. Малищак, Nanticoke, Pa.	1	3
30	М. Филипс, Wilkes-Barre, Pa.	2	3
33	С. Оріх, Chicago, Ill.	1	8
33	К. Носієвич, Chicago, Ill.	1	—
35	М. Ткачук, Chicago, Ill.	12	—
36	О. Гурин, Rochester, N. Y.	1	5
37	А. Гнатюк, Elizabeth, N. J.	7	5
38	С. Гонза, Auburn, N. Y.	5	7
39	М. Рубич, Suracuse, N. Y.	18	20
40	В. Вітковський, Erie, Pa.	1	1
41	М. Терпко, Jeannette, Pa.	1	1
42	П. Головчук, Passaic, N. J.	5	10
44	Е. Демчук, Northampton, Pa.	2	2
45	М. Сени,к Philadelphia, Pa.	11	20
45	І. Скочиляс, Philadelphia, Pa.	1	—
46	І. Сквіртянський, Brooklyn, N. Y.	2	5
49	М. Юречків, Toronto, Ont.,	1	5
50	М. Сикута, Loraine, O.	1	5
51	С. Бобик, Yatesboro, Pa.	2	2
52	Д. Хрупалик, Holyoke, Mass.	4	4
53	В. Сачко, Pittsburgh, Pa.	1	6
54	А. Маланчук, New Haven, Conn.	8	10
55	А. Ціздин, Baltimore, Md.	1	14
65	А. Смит, Elizabeth, N. J.	1	5
56	М. Пізнак, Wheeling, W. Va.	2	—
57	Г. Недільський, Cohoes, N. Y.	2	12
59	М. Галькевич, Stratford, Conn.	20	14
62	В. Бідей, Philadelphia, Pa.	1	2
63	М. Панчик, Ford City, Pa.	1	16
63	Д. Турко, Ford City, Pa.	1	—
56	А. Смит, Elizabeth, N. J.	1	5
68	І. Чопик, Palmer, Mass.	1	1
69	М. Ликтей, New York, N. Y.	1	5
70	П. Костик, Jersey City, N. J.	2	7
71	Е. Бохаченко, Rossford, O.	1	5
71	М. Федьо, Rossford, O.	1	—
73	Д. Лободяк, Providence, R. I.	1	3
74	П. Ярема, New Castle, Pa.	1	1
74	К. Ярема, New Castle, Pa.	4	—
75	М. Присташ, Detroit, Mich.	1	15
76	В. Салабун, Newark, N. J.	12	11
80	М. Маркевич, Calumet City, Ill.	3	2
81	А. Блауцяк, Curtis Bay, Md.	5	4
82	В. Макаріяс, New Alexandria, Pa.	1	2
83	С. Чорномаз, Philadelphia, Pa.	6	12
83	М. Опришко, Philadelphia, Pa.	6	—
84	П. Дудко, Southport, Conn.	1	5
84	П. Дудко і О. Куян, Southport, Conn.	1	—
85	О. Костюк, Hazleton, a.	3	5
90	И. Сидор, Centralia, Pa.	1	5
91	П. Кочірка, McKees Rocks, Pa.	1	7
92	В. Свічкар, Porland, Ore.	1	2
94	В. Борискевич-Бойд, Hamtramck, Mich.	12	40
94	В. Ковальський, Hamtramck, Mich	2	—
94	Д. Квітковський, Hamtramck, Mich.	8	—
94	В. Крушельницький, Hamtramck, Mich.	2	—
96	А. Василик, Pitsburgh, Pa.	1	4
96	М. Драпала, Pittsburgh, Pa.	4	—
96	Д. Білецький, Pittsburg, Pa.	50	—
99	П. Герман, Wilkes Barre, Pa.	1	2
99	С. Лаврик, Wilkes Barre, Pa.	1	—
100	В. Бровар, Gary, Ind.	7	4
102	М. Бобечко, Cleveland, O.	11	30
102	Г. Голубець, Cleveland, O.	5	—
105	В. Посполита, Philadelphia, Pa.	5	20
105	М. Диміцький, Philadelphia, Pa.	4	—
106	Г. Дацьків, Chicago, Ill.	9	25
106	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	3	—
107	І. Матейчук, Hammond, Ind.	3	4
108	М. Шалайко, Lakewood, O.	1	3
109	В. Звірек, Bentleyville, Pa.	3	2
111	М. Віскум, Jaliet, Ill.	3	2
112	М. Капраль, Parma, O.	1	15
112	В. Яцишин, Parma, O.	4	—
112	М. Тимчина, Parma, O.	1	—
112	О. Проців, Parma, O.	2	—
114	М. Ткачук, Chicago, Ill.	26	16
115	П. Бабич, Cant, O.	4	5
116	П. Стадник, Trenton, N. J.	1	5
117	Д-р В. Калина, New York, N. Y.	1	8
117	Д-р В. Стецюк, New York, N. Y.	1	—
118	М. Сарахман, Pittsburgh, Pa.	3	3
119	М. Білан, Cambell, O.	1	4
120	В. Рефт, Aliquipppa, Pa.	8	8
121	О. Гадз, Rome, N. Y.	7	5
123	Т. Назар, Scranton, Pa.	1	3
124	А. Бала, Copley, Pa.	1	3
125	І. Подола, Chicago, Ill.	18	15
127	І. Була і П. Володка, Buffalo, N. Y.	11	35
127	А. Качор, Buffalo, N. Y.	1	—
130	М. Коваль, New York, N. Y.	1	26
131	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	55	—
132	І. Михайлевич, McKeesport, Pa.	1	3
134	А. Клим, Carnegie, Pa.	1	3
137	С. Колодруб, West Easton, Pa.	1	6
140	І. Кравець, Girard, O.	7	5
142	І. Мельник, Eliabeth, N. J.	1	9
144	М. Чомко, Scranton, Pa.	4	3
146	С. Хомяк, Detroit, Mich.	2	8
147	Г. Біленький, Allentown, Pa.	2	22
147	І. Зазворський і І. Федорак, Allentown,Pa.	1	—
148	Ф. Біленька, Baltimore, Md.	1	3
149	М. С. Дикий, Lackawanna, N. Y.	5	3
151	А. Пипюк, Allentown, Pa.	2	4
153	І. Одежинський, Philadelphia, Pa.	17	20
155	І. Будняк, Perth Amboy, N. J.	1	23
156	В. Новак, Chester, Pa.	5	18
161	Д. Білецький, Ambridge, Pa.	10	25
161	А. Дзюла, Ambridge, Pa.	10	—
162	І. Васильків, Scranton, Pa.	1	1
163	І. Потучко, Philadelphia, Pa.	1	12
164	Т. Бутрей, Berwick, Pa.	3	7
165	М. Скотинський, Toleda, O.	1	8
165	В. Юркевич, Toledo, O.	2	—
167	С. Гавриляк, Toledo, O.	1	6
168	С. Бабин, Perth Amboy, N. J.	3	9
170	І. Грабар, Jersey City, N. J.	5	18
171	С. Рася, Jersey City, N. J.	3	7
172	М. Мороз, Whippany, N. J.	3	3
173	П. Щирба, Whippany, N. J.	9	7
174	М. Ткачук, Neilsville, Wis.	7	1
175	В. Дідик, Detroit, Mich.	1	28
175	Т. Шпікула, Detroit, Mich.	1	—
175	І. Іванчук, Detroit, Mich.	5	—
175	Д. Квітковський, Detroit, Mich.	2	—
176	С. Окрух, Chocago, Ill.	3	9
177	І. Лаба, Warwick, R. I.	11	7
179	Н. Недільницький, St.Louis, Mo.	1	12
179	М. Паращак, St. Louis, Mo.	3	—
180	О. Зепко, Akron, O.	1	12
180	О. Дзянсон, Akron, O.	1	—
181	В. Любінський, Woonsocket, R. I.	1	4
183	А. Віхорек, Detroit, Mich.	2	11
187	І. Чупрун, Taylor, Pa.	2	2
189	П. Котельницький, Philadelphia, Pa.	35	20
191	Р. Колодій, Troy, N. Y.	19	15
192	М. Політило, Herkimer, N. Y.	3	5
194	В. Никифорук, New York, N. Y.	3	22
194	В. Квас, New York, N. Y.	3	—
194	Д-р Я. Падох, NewYork, N. Y.	4	—
199	Г. Матурняк, Amherst, Mass.	1	2
200	В. Воргунь, Ozone Park, N. Y.	1	12
204	В. Гасій, New York, N. Y.	5	30
204	Д. Білецький, New York, N. Y.	67	—
204	М. Близнак, New York, N. Y.	4	—
204	Г. Бакуменко, New York, N. Y.	1	—
204	А. Кулинич, New York, N. Y.	1	—
204	П. Мартинюк, New York, N. Y.	4	—
206	І. Кокольський, Woonsocket, R. I.	6	16
211	Т. Соколовський, Stapleton, S. I., N. Y.	2	6
213	Андрій Басараб, Bayonne, N. J.	2	7
213	М. Данко, Bayonne, N. J.	1	—
216	А. Сосновська, Chicago, Ill.	1	3
217	А. Іванів, Rochester, N. Y.	4	26
217	М. Куцик, Rochester, N. Y.	1	—
219	М. Юров, Newark, N. J.	4	15
219	В. Квас, Newark, N. J.	1	—
220	Г. Гарасим, Chicago, Ill.	8	22
221	Т. Шпікула, Chicago, Ill.	36	65
221	А. Васильовська, Chicago, Ill.	5	—
221	В. Загаєвич, Chicago, Ill.	2	—
221	М. Сенчишак, Chicago, Ill.	3	—
222	І. Білик, Chicago, Ill.	1	3
223	І. Гринчишин, Wilkes Barre, Pa.	1	5
223	Л. Худоба, Wilkes Barre, Pa.	1	—
224	О. Ірха, Salem, Mass.	1	3
224	С. і С. Бурий, Salem, Mass.	2	—
229	М. Дутчак, Scranton, Pa.	1	2
230	І. Павловський, Yongstown, O.	12	25
232	І. Пандрак, Donora, Pa.	1	2
234	І. Іваник, Eliabeth, N. J.	5	12
234	В. Квас, Eliazbeth, N. J.	11	—
236	М. Шкирман, Seyre, Pa.	4	5
237	М. Крайка, Chester, Pa.	3	6
237	Т. Івахів, Eliabeth, N. J.	1	—
238	М. Давискиба, Boston, Mass.	7	50
238	І. Сєлінський, Boston, Mass.	9	—
238	П. Мороз, Boston, Mass.	4	—
238	А. Виноградник, Boston, Mass.	1	—
238	А. Мельниченко, Boston, Mass.	1	—
240	А. Стецяк, Cleveland, O.	10	26
240	О. Олінкевч, Cleveland, O.	4	—
240	А. Запаранюк, Cleveland, O.	2	—
242	В. Найдух, Franckville, Pa.	4	7
243	Л. Білик, Chicago, Ill.	2	2
245	О. Сабат, Trenton, N. J.	4	10
245	В. Квас, Trenton, N. J.	2	—
247	М. Маср, Wilmington, Del.	3	6
252	Д. Когут, Elmhurst, Ill.	1	8
253	В. Фіцик, Ludlow, Mass.	1	8
253	П. Пилипов, Ludlow, Mass.	6	—
254	В. Романишин, New Britain, Conn.	1	15
256	Д. Білецький, Mattituck, N. Y.	21	10
257	Д-р Г. Скегар, Los Angeles, Cal.	1	15
258	В. Головацький, Heutzdale, Pa.	2	1
261	П. Аркотин, Williamstown, N. J.	1	2
266	В. Труфин, Amsterdam, N. Y.	8	16
267	К. Дідух, Hicksville, N. Y.	2	4
268	О. Барилка, Philadelphia, Pa.	4	5
268	Т. Радинський, Philadelphia, Pa.	3	—
270	Е. Парніцький, Jersey City, N. J.	1	10
270	М. Баран, Jersey City, N. J.	3	—
271	І. Чопко, Elmira, N. Y.	4	11
274	Т. Сенедяк, Youngstown, O.	4	7
276	М. Грицик, Sewichley, Pa.	1	17
276	И. Білик, Sewichley, Pa.	6	—
276	М. Білик, Sewichley, Pa.	1	—
276	М. Шибінський, Sewichley, Pa.	3	—
277	Ю. Салевич, Hartford, Conn.	5	35
277	В. Гафткович, Hartford, Conn.	15	—
277	Т. Баландюк, Hartford, Conn.	5	—
278	М. Турчин, Wilkes-Barre, Pa.	1	1
281	Л. Бачинський, Bayonne, N. J.	11	12
283	П. Вілзінський, Auburn, N. Y.	2	7
285	А. Іванів, Rochester, N. Y.	2	—
285	о. М. Чернявський, Rochester, N. Y.	7	—
286	В. Челяк, Jersey City, N. J.	1	3
287	Т. Лютвиняк, Jersey City, N. J.	2	14
287	В. Сохан, Jersey City, N. J.	3	—
288	Д. Мушастий, Betlehem, Pa.	2	9
289	В. Гузар, Rochester, N. Y.	12	10
290	М. Іванюк, Baltimore, Md.	4	6
291	В. Гузіль, Cleveland, O.	3	18
292	П. Федик, Detroit, Mich.	7	28
292	Д. Дубрівний, Detroit, Mich.	1	—
293	М. Демидчук, Brooklyn, N. Y.	11	12
293	А. Данильчук, Brooklyn, N. Y.	1	—
295	О. Зепко, Akron, O.	7	9
295	В. Пулк, Akron, O.	4	—
296	В. Собків, Arnold, Pa.	3	12
297	О. Шелестяк, Hastings, N. Y.	1	1
298	І. Гупало, Bronx, N. Y.	1	4
299	С. Сидорович, Buffalo, N. Y.	3	6
301	В. Іващук, Chicago, Ill.	4	14
301	М. Кришталь, Chicago, Ill.	2	—
394	М. Гнатик, Buffalo, N. Y.	4	12
394	І. Грицковян, Buffalo, N. Y.	1	—
305	М. Гентош, Delano, Pa.	4	6
307	І. Чопик, Boston, Mass.	2	20
309	П. Кобас, Saginaw, Mich.	3	2
316	В. Гурянський, Rochester, N. Y.	13	22
318	І. Брощак, Northanyton, Pa.	1	4
320	І. Малко, Baltimore, Md.	9	12
321	Д. Цюк, Phoenixville, Pa.	1	8
321	М. Куриляк, Phoenexville, Pa.	4	—
323	Д. Яремко, Kansas City, Kans.	2	9
324	І. Струк, Philadelphia, Pa.	2	11
325	П. Малицький, Brooklyn, N. Y.	2	14
326	М. Соколовський, Avoca, Pa.	1	2
327	А. Копистянський, Westbury, N. Y.	5	7
328	Р. Кокоць, Cleveland, O.	1	6
331	А. Романюк, Millville, N. J.	1	5
332	М. Обжанська, Raritan, N. J.	2	3
336	Г. Кісіль, Cleveland, O.	14	24
339	А. Хромяк, Philadelphia, Pa.	3	4
341	В. Коссар, Windsor, Ont.	20	25
341	Т. Шпікула, Windsor, Ont.	1	—
343	К. Робертс, Rochester, N. Y.	1	10
343	В. Гузар, Rochester, N. Y.	1	—
343	К. Сипіян, Rochester, N. Y.	1	—
343	К. Панчишин, Rochester, N. Y.	2	—
345	М. Дербуш, Minneapolis, Minn.	3	6
347	Г. Тимчій, Millville, N. J.	1	5
348	М. Пиріг, Youngstown, O.	3	14
348	М. Бурій, Youngstown, O.	3	—
349	М. Лісний, Manville, N. J.	5	2
350	Д-р В. Палідвор, Stamford, Conn.	14	11
352	Д. Яворський, Chester, Pa.	1	9
356	М. Депа, Omaha, Neb.	11	10
358	С. Палівода, Cleveland, O.	2	6
361	І. Галичин, New York, N. Y.	12	50
361	В. Вишиваний, New York, N. Y.	7	—
361	П. Кучма, New York, N. Y.	6	—
361	Ю. Нанасси, New York, N. Y.	8	—
361	М. Масюкевич, New York, N. Y.	1	—
361	М. Малетич, New York, N. Y.	1	—
362	І. Хома, Bristol, Pa.	1	7
364	М. Кукіз, Cleveland, O.	7	19
364	М. Білецька, Cleveland, O.	5	—
364	В. Владика, Cleveland, O.	2	—
364	Я. Кравчук, Cleveland, O.	12	—
364	М. Кукіз і В. Брездун, Cleveland, O.	4	—
365	М. Руднянин, Mahanoy Plane, Pa.	1	2
367	В. Попович, Rochester, N. Y.	9	16
367	К. Манківський, Rochester, N. Y.	1	—
370	К. Марущак, New Haven, Conn.	1	8
370	А. Маланчук, New Haven, Conn.	2	—
371	Ю. Баранюк і П. Заболоцький, Newark	1	14
372	И. Ярема, Plainfield, N. J.	7	8
373	А. Громоцька, St. Louis, Mo.	1	5
374	М. Кісіль, Boston, Mass.	3	15
375	В. Грималяк, Philadelphia, Pa.	5	15
375	І. Скочиляс, Philadelphia, Pa.	2	—
376	В. Гвязда, Thorp, Wis.	1	3
379	М. Семків, Chicago, Ill.	58	52
379	В. Загаєвич, Chicago, Ill.	1	—
379	І. Подола, Chicago, Ill.	1	—
380	М. Кормелюк, Bayonne, N. J.	15	5
384	С. Зорій, Carnegie, Pa.	2	2
385	О. Греськів, Minneapolis, Minn.	1	11
386	А. Попов, Sharon, Pa.	2	6
388	Е. Воловняк, Chester, Pa.	5	14
390	П. Бугрин, Bristol, Conn.	4	4
391	І. Шмир, Vernon, B. C.	1	1
393	М. Литвин, New York, N. Y.	5	4
395	А. Герман, Philadelphia, Pa.	1	2
395	В. Квас, Philadedlphia, Pa.	1	—
397	О. Штогрин, Philadelphia, Pa.	7	12
397	І. Скочиляс, Philadelphia, Pa.	14	—
398	І. Соколовський, Binghampton, N. Y.	1	2
399	В. Кашуба, Chicago, Ill.	8	10
403	І. Піш, Olyphant, Pa.	1	3
406	А. Тарас, Olyphant, Pa.	3	6
409	І. Гришко, Dunmore, Pa.	1	2
410	С. Маркевіч, Olyphant, Pa.	1	1
412	В. Коссар, Lachine, Que.	6	5
414	С. Брезіцка, New Haven, Conn.	20	16
417	О. Цибрівський, Louisville, Ky.	1	5
418	В. Загаєвич, Toronto, Ont.	2	10
423	Т. Новієвич, Chicago, Ill.	17	20
423	М. Ткачук, Chicago, Ill.	12	—
423	С. Куропась, Chicago, Ill.	3	—
425	І. Дужанський, Chicago, Ill.	1	1
429	І. Перковський, Freeland, Pa.	1	2
430	О. Бакай, Philadelphia, Pa.	14	30
431	С. Целюх, St. Johnsville, N. Y.	2	1
432	В. Зорич, Toronto, Ont.	17	100
432	В. Коссар, Toronto, Ont.	17	—
432	Я. Шипайло, Toronto, Ont.	12	—
433	К. Шинкар, Babylon, N. Y.	1	5
436	П. Вербовецький, Kitchener, Ont.	2	20
437	М. Снилик, Rochester, N. Y.	1	21
437	М. Малинівський, Rochester, N. Y.	9	—
438	С. Терлецький, West Easton, Pa.	4	3
439	В. Бордун, Sudbury, Ont.	8	25
441	П. Голошевський, Fort William, Ont.	3	35
441	М. Лисий, Fort Wolliam, Ont.	1	—
445	М. Коваль, Winnipeg, Man.	4	35
448	І. Фалат, Dickson City, Pa.	1	2
451	Є. Омельченко, Gromsby, Ont.	5	10
452	М. Білик, Lansing, Ill.	1	4
452	А. Печек, Lansing, Ill.	1	—
455	М. Близнак, New York, N. Y.	1	3
457	Б. Ржепецький, New York, N. Y.	4	10
458	Ф. Стахів, Hamilton, Ont.	4	25
459	А. Бордун, Irvington, N. J.	1	3
461	Ю. Демедюк, Welland, Ont.	6	15
464	Д. Недошитко, Oshawa, Ont.	6	20
466	П. Крутиголова, Brantford, Ont.	2	15
467	М. Гладьо, Johnston, Pa.	2	1
469	К. Чорномаз, Toronto, Ont.	1	20
470	Іг Леник, Toronto, Ont.	1	10
471	Г. Гис, Montreal, Que.	2	20
471	В. Коссар, Montreal Que.	18	—
471	З. Туз, Montreal, Que.	1	—
471	В. Цимбала, Montreal, Que.	2	—
472	Т. Ліскевич, Chicago, Ill.	4	15
473	В. Коссар, Chicago, Ill.	25	40
473	И. Чайківський, Chicago, Ill.	9	—
473	В. Загаєвич, Chicago, Ill.	3	—
474	В. Шеремета, Montreal, Que.	2	10
474	В. Коссар, Montreal, Que.	8	—
474	К. Пастернак, Montreal, Que.	1	—
474	В. Гупаловськию, Montreal, Que.	1	—
477	М. Драгущук, Hudson, N. Y.	1	4
478	П. Фединчук, Toronto, Ont.	6	10
481	В. Копко, Carnegie, Pa.	4	5
482	И. Сус, Carnegie, Pa.	1	3
483	М. Романов, Utica, N. Y.	2	8
484	В. Запаранюк, Utica, N. Y.	4	24
487	М. Денисюк, St. Paul, Minn.	8	8
489	М. Шпитко, New York, N. Y.	2	6
490	О. Панків, Newark, N. J.	1	7
491	І. Світуха, Montreal, Que.	2	10
491	Ю. Примак, Montreal, Que.	1	—
493	Б. Музика, Kansas City, Kans.	3	6
493	А. Косик, Kansas City, Kans.	1	—
495	Л. Мичковська, Helena, Mont.	2	4
497	В. Коссар, Edmonton, Alta.	1	20
497	О. Мазурок, Edmonton, Alta.	1	—
498	В. Коссар, Vancouver, B. C.	1	15
498	О. Касюхнич, Vancouver, B. C.	6	—
499	М. Ткачук, Elkhart, Ind.	4	5
500	М. Ковальський, Calgary, Alta.	1	15
503	В. Коссар, New Westminster, B. C.	3	3
505	В. Коссар, Toronto, Ont.	8	—
506	В. Коссар, Amherstburg, Ont.	13	—
		1,916	

в різних місцевостях, поза Филаделфією, але без окремої юрисдикції на виконування священичих обов'язків, що утруднювало їм організувати парафії.

Маючи вже певну кількість зорганізованих діяльних людей у Филаделфії, ми рішили скликати перше велике віче в справі заложення нашої гр. кат. церкви та об'єднання наших людей в одну громаду. На тім вічу явилось було багато наших людей, одні з метою зреалізування намічених цілей, а другі, тобто москвофіли і мадярофіли, щоб не допустити до того. Були там також наші священики, які своєю присутністю причинилися до позитивних ухвал, а головно до організації української гр. кат. церкви, і в тій цілі вибрано було Комітет в складі: п. Кричковський, Демків, Вишиванюк, Дубенко й інші. Комітет вкоротці потім підшукав і винаймив при 18-ій і Вуд вулицях галю фасрманів на тимчасове приміщення церкви, за дол. 100.00 на два роки.

Першу Богослужбу відправив о. Бончевський при великій участі вірних. До тієї церкви горнулись наші люди з усіх закутин Филаделфії й околиць, бо це було одиноке місце, де наші люди могли в тій розгубленості гуртуватися і знайти пораду. Тому, що з наших священиків ніхто не мешкав у Филаделфії, а також і тому, що не мали церковного дозволу від латинського єпископа, який виконував тоді власть Екзарха над нашим обрядом, ми були змушені прийняти до нашої церкви мадяро-руського гр. кат. священика о. Грабара, який із своїм приходом приєднав був частину лемків до нашої церкви.

В році 1906 спільними зусиллями свідоміших парафіян купили ми церкву при 9-ій і Вуд. вулицях за 9,000 дол. так, що довго поневіралися ми в фасрманській галі.

Москвофіли і мадярофіли, побачивши зростаючу нашу силу, старалися всякими способами опанувати і цю нашу церкву, однак це їм не вдалось, хоча приходило і до фізичних зударів та поліційної інтервенції.

Не маючи своєї церковної влади, не можна було в тому заплутанні творити тривких підвалин нашої церкви, тим більше, що й між тодішніми священиками не було згоди, а поміж вірними провадилась різна шкідлива агітація, особливо за зірвання з Римом. Ми натомість, змагали до незалежности нашої церкви від латинських єпископів.

Аж в році 1907 ми довідалися, що до нас має прибути гр. кат. єпископ з рідного краю. Ця вістка піднесла нас на дусі і підбадьорила до пожвавлення нашої праці. І дійсно, в місяці серпні 1907-го року прибув світлої пам'яти єпископ Сотер Ортинський. Ми привітали його великим походом на Брод Стріт Стейшен і зустріли хлібом і сілю,, а опісля примістили його в парафіяльному домі, при церкві, на 3-ій і Вуд Стріт.

На першу Архиєрейську Службу Божу прибули з усіх усюдів маси народу, які з великим одушевленням вислухали своєї рідної Богослужби. Це була велика подія на чужій землі, бо багато вірних не мали де вислухати своєї Служби Божої, а тимбільше Архиєрейської. По Богослужбі народ обсипав Владику квітами і чекав на його промову.

В церковній галі Владика мав велику промову, яка викликала сльози радости у присутніх, а що був він бесідником великої міри, то народ горнувся до нього, як до рідного батька. Пошана до Владики і відданість вірних зростали з кожним днем, так що він був не лише духовним пастирем, але й національним провідником нашого народу.

Однак, коли Владика виявив себе українцем і оборонцем українських справ, то натрапив очевидно на сильну пропаганду проти нього, яку повели були москвофіли і мадярофіли та різні руснаки. Це створило було велике замішання, яке грозило підірванням лише розпочатої Владикою праці над об'єднанням нашого народу. За підшептами агентів Москви, москвофіли та їх спантеличені поплентачі скликали були велике віче проти Владики, щоб він буцімто не виконав Папської були, і в той спосіб хотіли дискредитувати його в очах Риму. Але і це їм не повелось. Ми рішили скінчити з москвофільством і всякими їх поплентачами та пішли організовано на те віче, щоб не допустити до того. На тім вічу була маса різних „філів" з Качковським на чолі. І коли Качковський відкрив віче і зачав виступати проти українського руху і Владики, то ми, розставившись відповідно по залі, закидали їх гнилими яйцями, яких придбали були кілька кошів. Це викликало несамовите замішання до тієї міри, що москвофіли бились самі між собою і не знали, хто властиво атакує. Я скористав з того замішання, вискочив на трибуну і поторощив все, що там було, при чому попало і президії. Дістав своє і Качковський, і як би не був скрився; то хто знає, як би було скінчилось.

В ту бійку вмішалась поліція і деяких наших боєвиків арештувала. Я втік і уникнув арештування при помочі одного знайомого, до якого я був забіг через вікно з трибуни. Арештованих по вияснені справи на другий день звільнено.

На тому вічу скінчилась москвофільщина.

Тому, що над церквою, яку ми купили при 3-ій і Вуд стріт, розгорнулись були великі спори, церкву продано, а вірні поділились: більшість за Владикою Ортинським, решта розбіглась до мадяр і москалів.

Єпископ Ортинський в 1908 році купив церкву при Френклін і Бровн стріт, яка стала і є донині українською греко кат. катедрою.

Єпископ Ортинський, крім організації і церковного життя, розпочав був велику працю національного характеру і за його почином розвинулось загально українське життя, побудовано більше церков, громадських установ і т.п. За його ініціятивою заложено було Т-во „Сокіл", яке стояло на сторожі наших справ, а вслід за тим зорганізовано, за його благословінням, Т-во Українсько-Американських Горожан, при 847 Н. Френклин ст., якого Владика був почесним членом.

Діяльність світлої пам'яті єпископа Ортинського для нашого народу була так велика, що мені трудно її велич описати. Він остане в пам'яті нашого знедоленого народу, як великий Єпископ і народний діяч, по всі часи.

Т-во „Любов", яке святкувало минулого року своє 50-ліття, дало почин до організованого життя нашої іміграції в Филаделфії, яке систематично скріплювалось і розбудовувалось іншими українськими організаціями, аж по нинішний день.

Це короткі уривки з моїх споминів, поскільки дещо не заводить моя пам'ять, присвячені 50-літньому ювілеєві Т-ва „Любов", 45. Відділу УНСоюзу в Филаделфії.

На закінчення хочу згадати, що я чи не одинокий вже з тих перших піонерів, що остав ще при житті, які клали основи під наше національно-організаційне життя в Филаделфії. Прошу рівнож вибачення, якщо я не згадав тут когось з діяльних в тому часі людей, бо не можу більше вимагати від моєї пам'яти.

Петро Павлович, голова Головної Управи ДОБРУС-у в ЗДА

ДОБРУС В АМЕРИЦІ

(З нагоди Четвертого Ювілейного З'їзду ДОБРУС-у в ЗДА п'ятиріччя діяльности)

28 січня 1956 року в Ню Йорку, відбудеться Четвертий Ювілейний З'їзд ДОБРУС-у в ЗДА, що підсумує перейдений шлях праці цього українського об'єднання за п'ять років. Із цієї нагоди ми хочемо шановним читачам найстаршого українського щоденника „Свобода" подати найголовніші етапи з життя ДОБРУС-у — знаної в Америці української організації, що активно діяла і діє для добра України і все вістря своєї праці скеровує проти нашого лютого ворога московського большевизму та російського імперіялізму.

22 січня 1950 року, в День нашої Державности, група українських патріотів, нових еміґрантів з підсовєтської України (пп. І. Дубинець, М. Степаненко, М. і О. Несін, І. Гаращук, К. Дацько і ін.) на установчих зборах в Ню Йорку виділяють ініціятивну групу, що мала б створити об'єднання українців, кол. репресованих і переслідуваних совєтським режимом.

Ця ініціятива, що йшла з глибини серця людей доброї волі, які на собі перенесли все страхіття большевицької системи, швидко набуває розголосу на вільній американській землі і знаходить підтримку не лише в колишніх підсовєтських рабів, а й в американських українців.

Недовго тривають організаційні заходи. Життя показує, що створення такого об'єднання на часі, і 4 вересня того ж року скликається Перший З'їзд в Ню Йорку. З'їзд приймає статут об'єднання, що й донині носить назву: Демократичне Об'єднання Українців Бувших Репресованих з-під Совєтів — ДОБРУС. До складу першої Головної Управи входять: М. Степаненко — голова, В. Гришко, І. Дубинець, К. Дацько, П. Шинкар, П. Маляр, С. Федорівський.

Оформлений, як статутова і леґальна організація на американському терені ДОБРУС ставить собі за мету:

а) Допомагати Україні й українському народові в його боротьбі за національно-соціяльне визволення від большевицько-московського окупанта та встановлення на українських землях влади Української Самостійної Соборної Держави;

б) Допомагати американському урядові і волелюбному американському народові в поборюванні комунізму і повсякчасно перестерігати про небезпеку від комунізму;

в) Збирати документальні факти про народовбивство, національне поневолення, релігійне переслідування і соціяльне рабство та терор на Україні під большевицькою окупацією і розкривати перед народами вільного демократичного світу правдиве обличчя большевизму - комунізму;

г) Співпрацювати з тотожніми українськими організаціями, нав'язувати дружні зв'язки з протикомуністичними інституціями на терені ЗДА та організаціями інших народів, поневолених большевизмом, а також міжнародними організаціями;

ґ) Всебічно допомагати членам ДОБРУС-у та їхнім родинам, а також втікачам — українцям з-поза залізної заслони.

Усю свою діяльність в ЗДА наше об'єднання провадить, підпорядковуючись американському демократичному правопорядку, діє в рамцях Конституції ЗДА, діє леґально в інтересі українського і американського народу:

ДОБРУС влаштовує українські віча, збори, демонстрації, присвячені національно - визвольній боротьбі українського народу з большевизмом.

ДОБРУС організує для українців і для інших народів читання лекцій, рефератів, вечори спогадів, дискусійні вечори, імпрези тощо про становище українців під совєтами.

ДОБРУС видає документальні книжки, брошури, часописи, летючки, плякати про життя на Україні, про боротьбу народу з московським окупантом, про терпіння, переслідування і терор на рідних землях, загарбаних комуністичною Росією.

ДОБРУС подає меморандуми та петиції до міжнародних установ і організацій, що відповідають меті і завданням об'єднання.

ДОБРУС викриває діяльність російсько - імперіялістичних та комуністичних чинників — ворожу справі визволення України та безпеці ЗДА.

У перший рік праці ДОБРУС зустрівся з поважними труднощами. Ворожа рука не могла залишити в спокої нашу організацію. Совєтська пропаґанда почала діяти. У вересні 1950 р. Київська радіовисильня виступала з гострими нападами на ДОБРУС. Як відгук цього, на терені Америки комуністично настроєні людці почали провадити своє розкладницьке діло, всіма силами стараючись перешкодити розвоєві нашого руху.

А тут ще, як на зло, найшлися ще й такі, що почали вигадувати усякі нісенітниці. Використовувалися арґументи, що, мовляв, українці зі Сходу ведуть наступ проти українців з Галичини, православні наступають на католиків, в ДОБРУС-і немає репресованих, не можна довіряти тим, що так довго перебували під совєтами бо вони не можуть бути правдивими українськими патріотами тощо.

Але ДОБРУС не потерпів. Третій З'їзд, що відбувся 28-29 листопада 1953 року, заманіфестував нашу єдність, скріпив організацію і дав діловий пульс для праці. ДОБРУС став на твердий ґрунт, підтриманий більшістю українських організацій, українцями з усіх земель України, набув велике число симпатиків з-поміж американських українців, американських політиків і всіх українців — колишніх репресованих та переслідуваних совєтським режимом.

Зросло членство ДОБРУС-у ДОБРУС організовано в 16 містах ЗДА (філії: Ню Йорк Шикаґо, Дітройт, Филаделфія Клівленд, Рочестер, Пітсбурґ Бостон, Нюарк, Трентон, Геттисбурґ, Сиракюз, Боффало Міннеаполіс, Сан Франсіско Лонґ Айленд).

ДОБРУС зорганізував свою власну матеріяльну базу (за рахунок членських вкладок, добровільних пожертв) і не піддався домаганням окремих осіб просити гроші в приватних комітетах чи інших інституціях.

Хоч матеріяльний стан ДОБРУС-у був дуже бідненький, а праця вимагала великих коштів, проте ДОБРУС почувся сильніший, бо не попав у залежність від чинників, які, давши поважні гроші, вимагали б стримати нашу активність проти російсько - імперіялістичних кіл, які вели і ведуть шалену й дуже грубу пропаґанду проти українців — на їхній мові „сепаратістов - самостійніков".

За п'ять років своєї діяльности в ЗДА ДОБРУС успішно перевів низку масових протикомуністичних українських акцій, що охопили всі найбільші міста Америки. Всі ці демонстрації, віча, пікетування тощо відбувалися за чисельною участю українців і американських достойників.

ДОБРУС в Америці заслужено виробив собі опінію безкомпромісового сильного поборювача комунізму, поборювача російського імперіялізму, як небезпеки не лише для України, а й для Америки.

Наведу, для прикладу, найголовніше:

1952 рік. Масові демонстрації проти большевицького народовбивства у Вінниці. Висвітлення фільму „Вінниця - Катинь", телевізія, радіо.

1953 рік. Масові демонстрації в зв'язку з 20-ми роковинами штучно створеного большевицькою Москвою голоду на Україні. Пікетування совєтських делеґацій в ОН, переведене спільно з представниками поневолених совєтами народів.

1954 рік. Організація свідчень у Комісії Американського Конґресу (Комісія Ч. Керстена).

1955 рік. Масові протестаційні віча і демонстрації проти примусового вивезення української молоді в Сибір і Казахстан.

Пікетування совєтської делеґації в ОН, переведене разом з 13-ма українськими політичними організаціями (20 вересня).

Ще в 1953 році почалися підготування до створення світового об'єднання добрусівсько-сужерітського руху.

27 листопада 1954 року на спільній нараді представників ДОБРУС-у ЗДА і СУЖЕРО в Канаді в Ню Йорку створено Світову Федерацію Українців Кол. Політичних В'язнів і Репресованих Совєтами. Обрано Президію з С. О. Підгайним на чолі. Прийнято статут Федерації. Осідок Федерації: Ню Йорк, ЗДА.

Тепер свій вступ до Світової Федерації, поданням спеціяльних деклярацій, оформили ДОБРУС-и в Арґентині, Австралії, Великобританії, Німеччині, Австрії.

На форумі Світової Федерації ДОБРУС в ЗДА розгортає активну протибольшевицьку і протикомуністичну діяльність для добра України.

Оскільки ДОБРУС стоїть на українських державницьких позиціях, наше членство і симпатики морально й матеріяльно підтримують єдиний український Державний Центр на екзилі — Українську Національну Раду і її Виконний Орган.

Усі філії ДОБРУС-у на терені ЗДА із своїм членством беруть активну участь в праці Товариства Сприяння Українській Національній Раді.

ДОБРУС стоїть на позиціях демократії і українського, правопорядку, вважає Український Конґресовий Комітет Америки вищою і центральною політичною репрезентацією всіх українців на теренах ЗДА, приймає активну участь в його праці, змагає до охоплення всіх філій ДОБРУС-у членством в УККА.

Дотепер сім філій ДОБРУС-у є членами УККА (Ню Йорк, Шикаґо, Дітройт, Нюарк, Филаделфія, Міннеаполіс, Рочестер). З 1952 року Головна Управа ДОБРУС-у є членами УККА.

ДОБРУС в ЗДА змагає до повної консолідації українських політичних сил в Америці. ДОБРУС прагне до створення єдиного українського фронту для поборювання большевизму - комунізму. Першим прикладом до здійснення нашої мети може служити переведена демонстрація - пікетування совєтських делеґацій в ОН, що відбулася 20 вересня 1955 року. В цій політичній акції брав участь не лише один ДОБРУС, а й ще 13 українських політичних організацій. Українська спільнота в Америці на цьому прикладі побачила, що світоглядові чи програмові розходження не стали на перешкоді, коли робилося добре діло для нації.

ДОБРУС — це станова українська громадсько - політична організація, основана на принципах демократичного порядку. В творенні ДОБРУС-у брали участь представники різних українських політичних партій. В праці ДОБРУС-у беруть участь люди різних політичних переконань. Тому ДОБРУС ніколи не може бути прибудівкою однієї якоїсь партії.

У відзначення п'ятиріччя Без сумніву, це факт, найбільший вклад в ДОБРУС зробила наша українська партія УРДП. Її членство своєю активною участю в розбудові ДОБРУС-у заслуговує на признання. Проте, члени й інших партій демократичного бльоку своєю працею скріплювали і розбудовували ДОБРУС.

ДОБРУС-у в день З'їзду появиться 2-й том „Білої Книги про чорні діла Кремлю". Книга, видана ДОБРУС-ом в ЗДА, є важливим документом, що розкриває народам Заходу нові таємниці совєтської деспотії. Видання цієї книги — це наша відповідь московському окупантові України на новий потворний злочин — примусове вивезення української молоді до Сибіру і Казахстану.

Українські патріоти - жертводавці і фундатори Америки прислужилися до того, що цього року „Біла Книга" побачить світ. І серед леґіону фундаторів та жертводавців ми бачимо людей, які належать до всіх українських партій, бо знають, що ДОБРУС зробив добре діло. Це, — це одна ілюстрація нашого спільного фронту.

Перед виставою нової п'єси М. Понеділка

В цю неділю завітає до Ню Йорку Український Театр з Филаделфії під керівництвом В. Шашаровського, і виставить в залі Фешин Інституту нову п'єсу Миколи Понеділка п. н. „А ми тую червону калину..."

Тематично п'єса гостроактуальна, бо представляє ці тривожні й недавні ще часи, коли по таборах українських втікачів у Німеччині гарцювали совєтські репатріяційні „місії" та поривали нещасних наших людей на „родіну".

Нова п'єса Понеділка не є першою в сценічному доробку цього талановитого новеліста й сатирика, відомого читачам „Свободи" з його фейлетонів та гуморесок, а також із виступів на радіо й телевізії.

Однією з перших його спроб у тій царині творчости була сценічна перерібка комедії Старицького „За двома зайцями", виставленої з успіхом Театром - Студією Йосипа Гірняка в 1950 році в Ню Йорку, а потім в інших містах Америки і Канади. М. Понеділок є також автором двох оригінальних п'єс з підсовєтського побуту: „Лейтнант Фласв", п'єси на дві дії, що була друкована в журналі „Молода Україна", і драми „Знедолені", надрукованої частинно в журналі „Крила".

Надзвичайно багатий доробок Понеділка — перекладача творів для сцени. Він переклав для Українського Театру під мистецьким керівництвом бл. п. Володимира Блавацького три п'єси Ануї: „Антігону" і „Медею" та „Запрошення до замку" і „Люкрецію", Обе. Той сам Театр виставив у перекладі Понеділка п'єсу Прістлі „Прийшов інспектор". Колишня Театр-Студія під мист. проводом Й. Гірняка поставила в перекладі молодого нашого письменника Ібзенові „Примари".

В минулому році Український Театр з Филаделфії під керівн. В. Шашаровського ставив в його ж перекладі комедію Баха „Блакитний Генріх". В своїй „шухляді" має Понеділок ще декілька перекладів, між ін. п'єсу американського драматурга Берґера „Потоп".

Сподіваємось, що українська громада м. Ню Йорку численною своєю присутністю на недільній виставі додасть молодому авторові заохоти до дальшої праці і штовхне його до дальших творчих успіхів. (К).

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 42

Д-р Р. П. Смик, Кол Сиіті	$ 5	Д. Яворський, Честер	1
Д-р Е. Л. Гарасим, Фила.	5	Г. Бобак, Елизабет	1
Н. Волошанський, Ґері	5	І. Фостаковський, Гопдейл	1
З. Юрків, Рошел Парк	5	В. Чико, Ром	1
М. Стефанович, Дітройт	4	М. Осадців, Рачестер	1
М. Стецик, Шикаґо	4	О. Задубера, Нортгемптон	1
Д. Шалапай, Дітройт	4	В. Медюх, Нюарк	1
І. Адамів, Монесен	4	М. Куріца, Брукгейвен	1
В. Танасійчук, Бруклин	4	Л. Хомко, Валнупорт	1
Л. Федак, Джемейка	4	П. Павлів, Лудлов	1
С. Палка, Когове	3	А. Трусяк, Шикаґо	1
С. Луців, Лонґ Біч	3	І. Пасічник, Амстердам	1
О. Буртиинський, Фила.	3	А. Філь, Фила.	1
Я. Олещук, Нюарк	3	В. Лупцак, Дірборн	1
А. Самчук, Стемфорд	3	М. Присташ, Дірборн	1
Г. Луковик, Оклвайн	2	М. Кміт, Бостон	1
В. Пеленський, Ню Йорк	2	В. Антошків, Ню Йорк	1
Л. Гураль, Нюарк	2	А. Василенко, Вартон	1
П. Авраменко, Ню Йорк	2	П. Богданоф, Тіквіл	1
І. Праскевич, Ансонія	2	А. Калужний, Шикаґо	1
І. Полянський, Парма	2	П. Ґаязан, Ню Брітейн	
Г. Сташко, Когове	2	М. Ґжиб, Гадсон	1
Я. Гончарів, Бруклин	2	Л. Кулич, Джерзі Сиіті	1
Д-р А. Банах, Нюбері	2	М. Ґудзік, Вестпорт	1
М. Сидорук, Фултон	2	Н. Шпук, Аліквіппа	1
Інж. Р. Крохмалюк, Дітройт	2	В. Моран, Савона	1
П. Кудрик, Байон	2	Д. Кззак-Стахів, Стретфорд	1
А. Федчук, Рачестер	2	К. Лукашів, Кліфтон Гтс.	1
В. Савка, Лансдейл	2	М. Бігун, Бруклин	1
П. Пнівчук, Кошін	2	Т. Рудакевич, Фила.	1
М. Гузар, Ню Йорк	2	І. Стрілка, Ґірард	1
П. Кравець, Сиракюз	2	О. Базарніцький, Амстердам	1
І. Дикий, Джексон Гтс.	2	М. Коцоловський, Шикаґо	1
П. Новак, Шикаґо	2	Н. Головка, Рачестер	1
О. Шлемко, Боффало	2	М. Шмідт	1
А. Іваськів, Боффало	2	С. Ґріца, Джерзі Сиіті	1
Б. Атаманець, Дітройт	2	Е. Корнат, Елмгурст	1
І. Ментинський, Пітсбурґ	2	Я. Кава, Вунсакет	1
В. Матрипула, Шикаґо	2	Н. Базар, Вотерліт	1
Е. Демидчук, Гемілтон	2	Ю. Струтинський, Пöттставн	1
І. Довгий, Сомервіл	2	В. Майброда, Вілмінґтон	1
П. Ярош, Джерзі Сиіті	2	М. Бахусович, Бронкс	1
В. Ярош, "	2	П. Андрухів, Клівленд	1
І. Мельник, Перт Амбой	2	П. Мікула, Дітройт	1
С. Гельнер, Дітройт	2	С. Сарапчук, Торонто	1
О. Двуліт, Понтставн	2	Н. Бардан, Елкінс Парк	1
Л. Дзікович, Шикаґо	2	М. Петрів, Фила.	1
Ю. Монастирський, Аліквіпа	2	І. Гоеч, Боффало	1
Я. Денчук, Дірборн	2	Д. Костик, Шикаґо	1
П. Марчук, Фила.	2	Я. Верес, Йонкерс	1
С. Григоренко, Дітройт	2	А. Мінко, Акрон	1
Д. Мацеляк, Бріджпорт	2	С. Григорчук,	1
П. Занко, Ст. Джозеф	2	В. Гук, Кінґстон	1
С. Бондаренко, Боффало	2	А. Смірнів, Трентон	1
Л. Демчук, Нортгемптон	2	А. Феденишин, Ірвінґтон	1
З. Пелешенко, Геммонд	2	А. Грисюк,	1
Б. Колій, Вестморленд	2	П. Мартинюк, Бріджпорт	1
І. Ледин, Ню Лондон	2	Ф. Гумен, Сентрал Сиіті	1
В. Дмитрович, Клівленд	2	М. Топалів, Дітройт	1
Відд. 486 УНС Сан Франсіско	2	З. Коєнтєв, Ст. Луїс	1
П. Кісіль, Бруклин	2	М. Воловник, Шикаґо	1
З. Матла, Фила.	1.50	П. Шпирка, Дірборн	1
Н. Галущинський, Нюарк	1	І. Шпаківський, Ню Йорк	1
В. Любас, Шикаґо	1	Я. Радлиняк, Мілвілл	1
М. Семчишин, „	1	Р. Пмайло, Онейда	1
М. Колодій, Клівленд	1	З. Лучицький, Петерсон	1
М. Капітанець	1	І. Дашко, Дірборн	1
А. Дзира, Ню Алексендія	1	М. Кавалір, Боффало	1
Д. Козак, Балтімор	1	М. Нидза, Гарден Сиіті	1
К. Спісаречко, Лейквуд	1	Н. Угорчак, Ню Йорк	1
Г. Лозик, МкКіс Ракс	1	А. Кунка, Елизабет	1
Ю. Ференцевич, Джерзі Сиіті	1	Н. Осадча - Яната Ню Йорк	1
І. Іщенко, Вашинґтон	1		
А. Тихонюк, Батавія	1		
В. Вільнцький, Ню Гейвен	1		
М. Пашко, Шикаґо	1		
Н. Скрипник, Фила.	1		
Н. Апостол, Шикаґо	1		

Разом $ 240.50
Раніше проголошено $ 8,039.91

Разом $ 8,280.41

„КАРТОГРАФІЯ УКРАЇНИ"

Наукове Товариство ім. Шевченка влаштовує в суботу 28 січня ц. р. Наукову Конференцію, присвячену темі „Картографія України". На Конференції будуть прочитані такі доповіді: Володимир Січинський — Поступ картографії України 16—18 сторіч, Богдан Кравців — Перші мапи з назвою України і перші мапи Дніпра і Дніпрових порогів (з показом оригінальних мап) і Григорій Колодій — Мапи сучасної України. Конференція відбудеться в приміщенні НТШ при 302-304 Вест 13-та Стріт у Ню Йорку. Початок о год. 6-тій вечора.

Ще про Український День в Йонкерсі

„Перший раз в історії міста Йонкерс замаяв український прапор поруч американського, як і взагалі ще ніколи чужонаціональний прапор не був піднесений на щоглі ратуша" — говорив офіційний представник міста при врочистому переданні декларації Українського Дня в неділю 22-го січня б. р. Прибуло під ратуш біля 400 осіб, в тому посадник міста п. Крістен Крістенсен, менаджер міста, радні супервізори, преса, діловий комітет з о. І. Огірком, п. В. Мандзієм, головою комітету та п. В. Чолієм, заст. голови, представниками українсько - американських організацій з прапорами та оркестра пп. Альфіді-Кравця, під звуки якої піднесено український прапор. Промовляли посадник міста, менаджер міста, адв. Пізнак, п. Мандзій і п. Чолій.

В год. 4-ій попол. в авдиторії парохіяльної школи відбулася святочна академія при вщерть виповненій залі. На програму академії зложилися: американський гимн у виконанні церковного хору під дир. п. Фатюка, тепла і сердечна промова о. пароха В. Клоса, гаряча та зворушлива промова адв. Пізнака, — слово посадника п. К. Крістенсена, що обіцяв нам вивішувати український прапор у Йонкерсі аж до часу, коли цей прапор маятиме у вільному Києві, глибокозмістовна промова ред. В. Мудрого. Вітали і представляли гостей п. Мандзій і п. Чолій від Ділового Комітету.

В мистецькій частині академії взяли участь: піяністка п-на Христя Чвартацька, тенор п. С. Шпєх, при акомп. п. Приймн та Квартет Бандуристів під дир проф. Левицького.— Появилося кілька статтей у місцевому „Herald Statesman", з інформаціями про український нарід, державність і день 22-го січня 1918 р.

С. К.

Командант морської піхоти про малі інвазії на гелікоптерах

Вашингтон. — Новий командант Корпусу Морської Піхоти генерал Рандолф Мек Колл Пейт заявив, що, хоч атомова зброя зреволюціонізувала способи ведення війни, одначе й надалі „дисципліна та порох" залишаються головними засадами ведення війни, і тому піхота гратиме в найближчій війні велику ролю. Генерал Пейт признає, що в наступній війні не можна буде переводити великих інвазій, але морська піхота, при допомозі гелікоптерів — зможе обсаджувати важливі пункти на узбережжях і їх тримати навіть під ворожим обстрілом. Морська піхота зможе займати становища поза ворожим фронтом, важливі комунікаційні пункти і т. п., але для цього треба мати такі гелікоптери, які за одним разом можуть перевезти цілу чоту.

Ще про нову читанку „Промені"

У 230 ч. „Свободи" з 30 листопада 1955 появилась рецензія Л. Луцева на „Промені", в якій він визнав книжку за вартісний набуток в ділянці українознавства.

Як член рецензійної комісії при Шкільній Раді УККА додаю до неї ще такі завваження, які заступлять впровід до читанки, бо його там не було.

1) Досі вживано в клясах народної школи та на курсах українознавства в ЗДА й Канаді читанки п. з. „Слово Рідне" в укладі К. Кисілевського, у виданні Учительської Громади в Ню Йорку з 1952, яку критика оцінила додатно. Минулого року вичерпався ІІ наклад, та заіснувала потреба перевидати її у збільшеній формі. Від кількох років був готовий рукопис В. Радзикевича п. з. „Промені". Тож Шкільна Рада доручила К. Кисілевському взяти його за основу нової читанки, побільшеної новими виховними й навчальними статтями сучасних українських педагогів. За згодою автора К. Кисілевський виконав плян видання читанки на основі релігійно - національного виховання та нових метод навчання українознавства, запросивши до співпраці 11-ох педагогів - україністів.

2) Такий то початок „Променів", які призначені для дітей-юнаків до читання і вправ у мовленні й писанні. Отже, не мали вони мети бути хрестоматією з української літератури, ані не можуть її заступити. Така хрестоматія щойно приготовляється обома авторами й вийде, мабуть, ще цього року. „Промені" — це підручник для юнацтва, що ще не визбулося деяких особливостей дитячого сприймання казкового світу, але вже реаґує на дійсність, значить — це читанка для дітей у віці 12—14 років, які вимагають окремої тематики з прикметами діяння та пізнавання. Література є в ній тільки одним із засобів навчання, а не ціллю.

3) Кілька років довелось нам працювати в тутешній школі над українознавством. Ми мали нагоду переконатись, що наші діти й юнаки не засвоюють як слід стилістичних засобів літературної мови, здебільшого не вміють оповідати, не спостерігають добре ідей твору, не переймаються його ідеалами, не вживають нових і гарних слів та будують свої мовні акти на обмеженому й буденному словнику. Щоб направити цей стан, К. Кисілевський опрацював методично цей новий підручник, щоб спонукати учнів до правильних мовних дій. Його довідки й питання — це не тільки коментар, а методичний хід навчання. Коло 730 питань у книжці спонукують учнів шукати істоти, ідей, найкращих думок, стилістичних особливостей і активізувати їх у відповідях на письмі та в слові. До того спрямовують учнів також і довідки у 344 рядках, що служитимуть не тільки вчителеві, але передусім учневі. Пізнавання, засвоювання та закріплювання нових думок і відомостей у легкій формі, висловлювання їх на вправах — це мета підручника.

Коли з такою наставою підходили до підручника, ясним стане кожному, що не грала ролі в доборі статтей кількість авторів, право на їх першенство чи біографію, але спонука до мовної активізації.

В „Променях" маємо і вісім мистецьких заставок Я. Гніздовського, ціллю яких є вводити учня в новий цикл, характеризувати його основні особливості та зберігати староукраїнську традицію рукописів і друків. Віримо, що мистецький світ дасть нам зразкові альбоми з окремими кольоровими образами для навчання в школі українознавства, бо шкільна читанка не може цього легко зробити.

„Промені" мають мету перенести тутешнього учня кожночасно на рідні нам ниви, на рідні села, міста, гори, ріки, індустрійні басейни, Чорне та Озівське море. Щойно на другому місці, після пізнання та засвоєння відомостей про Україну, якої деякі учні й не бачили ще в своєму житті, роблять вони порівняння з особливостями нового життя в тутешніх умовах. Адже то читанка з українознавства! Тому не дивно, що в ній тільки 10 відсотків сторінок (25) відносяться до нового оточення в Америці.

Степан Стецик,
учитель українознавства.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

В огляді Вол. Дорошенка „Нові видання НТШ" у ч. 11 „Свободи" трапилися оці друкарські помилки, які виправляємо: шп. 3, рядок 1 знизу: зам. **ініціяціями** — треба: **ініціялами**; шп. 5, рядок 7 знизу: зам. **Ст. Винниченко** — треба **Ст. Васильченко**; шп. 6, рядок 13 згори зам. **поширених** — треба **поминених**.

Спорт

УСПІХ СПОРТОВЦІВ УКРАЇНИ

У Ленінграді закінчились всесоюзні особово-командні змагання на першість СССР з гімнастики. В них взяли участь понад 300 кращих гімнастиків Совєтського Союзу. Загальнокомандну першість здобули спортовці товариства „Буровісник". Серед чоловіків звання абсолютного чемпіона країни здобув абсолютний чемпіон світу і олімпійських ігор заслужений майстер спорту Віктор Чукарин (Львів), на другому місці — теперішній абсолютний чемпіон СССР киянин Борис Шахлін; серед жінок перше місце і звання абсолютної чемпіонки СССР завоювала Софія Муратова (Москва), на другому місці — киянка Лариса Латиніна.

ЗМАГАННЯ ЛЕЩЕТАРІВ УКРАЇНИ

8-го січня в Голосіївському лісі під Києвом почалися змагання семи міст України: Києва, Дніпропетровська, Львова, Харкова, Ужгороду, Сум і Чернігова. Тут же відбувалися змагання юних лещетарів столиці України і Харкова. У перший день проводилися змагання з швидкісного спуску на дистанції 10 кілометрів для чоловіків і 5 кілометрів для жінок. В цьому виді змагання успіху добився викладач київського інституту фізкультури Соколов. П'ятикілометрові перегони для жінок виграла львівська спортсменка Ковалевська. Харків'янин Мосталигін прийшов першим до фінішу на дистанції 10 кілометрів.

ВСЯЧИНА

ЩЕПИТЬ РОСЛИНИ ПРОТИ ШКІДЛИВИХ КОМАХ

Дебні А. Томас із Колумбусу, Мисс., опатентував свій винахід, як щепити рослини, щоб їх забезпечити проти шкідливих комах. Це щеплення відбувається тим способом, що насіння рослин мочиться в ним винайденій пасті так довго, поки не почнає кільчитися. Бавовняні кущі, які виростають з того насіння, відпорні проти всяких комах.

ВИСОКІ ЛЕТУНИ КАНАДИ

Летунів Королівсько - Канадійських Повітряних Сил (РСАФ) тепер мірятимуть практично в кожному напрямі. Рішення провести низку докладних помірів летунського персоналу в Канаді прийнято після цього, як виявилося, що канадійські летуни є пересічно на 1.12 цаля вищі, як члени американського летунства.

З огляду на те, що канадійські військові летуни вживають різнородних американських літаків, збудованих на міру американських летунів, то надмірно високий ріст або надмірна ширина плечей чи бедер може дійсно внеможливити канадійському летунові — „велетневі" користування успішно американським летунським устаткуванням.

(„Канадійська Сцена")

ФАЛЬШИВІ ПОГЛЯДИ ПРО ГАДЮКИ

Крайове Географічне Товариство стверджує деякі фальшиві думки про гадюки. Багато людей гадає, що гадюки — це слизькі сотворіння, а в дійсності вони сухі і холодні. Жадна гадюка не видихає отрути, як в це дехто вірить. Гадюка не затроює своєї здобичі при допомозі язика, бо отрута міститься в зубах гадюки. Також немає отрути в хвості гадюк, як про це дехто думає.

НОВИЙ РЕНТҐЕН ДЛЯ ВЖИТКУ ДЕНТИСТІВ

Уряд в Вашингтоні повідомляє, що винайдено новий рентґен для дентистів, при допомозі якого можна буде зробити знимок всіх зубів (або цілої усної ямини) впродовж 40 секунд. Ця нова машина буде корисна в війську, де в короткому часі треба зробити знимки всіх вояків, які вступають на військову службу, або коли вони залишають військо.

✝

В першу річницю смерти блаженної пам'яті

ЙОСИФА СМІШКЕВИЧА

б. директора пошт і телеграфів відправиться

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ з ПАНАХИДОЮ

в Українській Католицькій Церкві в Нюарку при Мортон вулиці

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 5-го ЛЮТОГО 1956 Р.

о 12-ій годині

на яке запрошує Родина.

Дружина ЄВГЕНІЯ
син БОГДАН, дочка ІВАННА
брат СТАНИСЛАВ
інж. ЕМІЛІЯН СМІШКЕВИЧ з Рідньою
д-р МИКОЛА ЧИРОВСЬКИЙ, зять
ЛЕВКО і ЮРКО, внуки.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Мир", Відд. 324 повідомляє, що загальні річні збори відбулися дня 14-го січня і перевибрано старий уряд: А. Горохівський, предс.; П. Кухарський, заст.; І. Струк, секр.; Н. Сидорко, заст.; Н. Вурак, кас.; О. Філіпс, заст.; контр. комісія: В. Луцишин і І. Венґринюк. Загальні річні збори ухвалили, що кожні місячні збори членів Т-ва „Мир" будуть відбуватися, що другий тиждень в місяці, о год. 7-ій веч., в залі Укр. Горожан при 23 і Бравн вул. Слідуючі місячні збори відбудуться дня 11-го лютого, о год. 7-ій веч. Просимо членів прибути і вирівняти свої вкладки.

АКРОН, О. — Дня 22-го січня відбулися річні збори Б-ва Сош. св. Духа Відд. 295. На згаданих зборах вибрано на біжучий рік таку управу: О. Зепко, предс.; Н. Іваницук, заст.; В. Пулк, секр.; С. Мотрович, кас.; М. Когут, заст.; П. Яцечко, П. Кулик і М. Петруха контрольори; Й. Баранецький, І. Голубка і К. Зепко надзирателі хорих; М. Хорощак, дверник.

БАЛТИМОР, МД. — Т-во ім. І. Франка Відд. 337 повідомляє і просить своє членство прибути в неділю, 29-го січня зараз по співаній Сл. Божій на церковну залю де відбудуться звичайні загальні збори. На порядку дня вибір нової управи та біжучі справи. Проситься членство прибути і принести рівнож залеглі вкладки. Хто бажає вступити в члени УНС просимо прибути на наші збори, ми Ваше бажання полагодимо. — Т. Чорній, предс.; А. Чорній, секр.

● **Ісаак Киллер** із Бронксу, Н. Й., дістав від міста й шпиталю 25,000 долярів відшкодування за те, що його сина похоронили як „невідому особу" на цвинтарі для невідомих осіб. Батько домагався відшкодування у висоті 300,000 долярів.

• РОЗШУКИ •

Пошукую ПЕРЕПИЧКУ Миколу родом зі села Хохонів, повіт Рогатин, який виїхав до Америки в 1947-48 р.р. Хто знав би про нього, або він сам прошу писати на адресу:

PARANIA KOSTIUK
76 Lake Avenue, Apt. 16,
Clifton, N. J.

✝

Посмертна Згадка

ЄВДОКІЯ ПАВЛИКОВИЧ, членка Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 213 УНСоюзу в Байон, Н. Дж., померла по довгій недузі 16-го січня 1956 р. Покійна народилася 1882 р. в селі Баківці, пов. Бібрка, Зах. Україна. Полишила у смутку сина Івана дочку Марію і невістку Марію і двох внуків. Похорон відбувся 18-го січня з погреб. заведення до церкви Преч. Діви Марії при участи Родини, Членів і знайомих а відтак на цвинтар Голі Крос, Арлінґтон, Н. Дж. — В. Й. П.!

А. Басараб, секр.

Тарзан, ч. 3606. Розлючений після програння

— Пишіть папери! — крикнув Лазар до команданта. — Він мене душить! — швидко погодилася мала людина.

— Але не забудьте звільнити дівчину, — додала мавполюдина. — Вона вже не є вашим закладником!

Коли все полагодили, притомність вернулася до Лазаря. — Я недоцінював вас, — сказав він з похмурим поглядом. — Однак не думайте, що я забуду цей епізод!